

Facultade de Filoloxía e Tradución

(*)

Horarios

Horarios

http://webs.uvigo.es/fft/index.php?option=com_rokdownloads&view=folder&Itemid=74

Grao en Ciencias da Linguaxe e Estudos Literarios

Materias

Curso 2

Código	Nome	Cuadrimestre	Cr.totais
V01G400V01301	Lingua e comunicación oral e escrita: galego	1c	9
V01G400V01302	Lingua e comunicación oral e escrita: español	1c	9
V01G400V01303	Lingua portuguesa II	1c	6
V01G400V01304	Obras principais das literaturas galega e lusófona	1c	6
V01G400V01401	Sociolingüística	2c	6
V01G400V01402	Retórica e poética	2c	6
V01G400V01403	Latín e literatura grecolatina	2c	6
V01G400V01404	Literatura comparada	2c	6
V01G400V01405	Literatura en lingua española	2c	6

DATOS IDENTIFICATIVOS**Lingua e comunicación oral e escrita: galego**

Materia	Lingua e comunicación oral e escrita: galego			
Código	V01G400V01301			
Titulación	Grao en Ciencias da Linguaxe e Estudos Literarios			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	9	OB	2	1c
Lingua de impartición	Galego			
Departamento	Filoloxía galega e latina			
Coordinador/a	Fernández Salgado, Xosé Antonio Soto Andión, Xosé			
Profesorado	Fernández Salgado, Xosé Antonio Soto Andión, Xosé			
Correo-e	xsotoandion@uvigo.es xsalgado@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	Esta materia ten como obxectivo alicerzar coñecementos teórico-prácticos da lingua galega nun nivel intermedio-alto oral e escrito nos distintos compoñentes lingüísticos: fónico, ortográfico, morfosintáctico, léxico-semántico e textual.			

Competencias

Código	
A1	Que o estudantado saiba aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúa as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A2	Que o estudantado demostre posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
A4	Que o estudantado poida transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
A5	Que os estudantado desenvolva aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B4	Mellora da capacidade de comunicación en español, galego e portugués en diferentes contextos profesionais, traballando as destrezas de comprensión e expresión orais e escritas.
B10	Integrar coñecementos e poder desenvolver un proceso de comunicación sólido a partir dunha información que, aínda que sexa incompleta, inclúa reflexións sobre as responsabilidades sociais e éticas vinculadas ao proceso comunicativo.
C1	Perfecto dominio instrumental das linguas galega, española e portuguesa.
C2	Coñecemento da gramática das linguas galega, española e portuguesa.
C18	Capacidade para localizar, utilizar e aproveitar a información contida en bases de datos e outros instrumentos informáticos e Internet.
C20	Coñecemento teórico e práctico dos dicionarios do español/galego/portugués nos seus diferentes formatos.
D1	Capacidade de aplicar os coñecementos á práctica
D2	Comunicación oral e escrita na lingua materna.
D5	Capacidade de xerar novas ideas.
D8	Habilidade para traballar de forma autónoma.
D10	Capacidade de análise e síntese.
D11	Capacidade para manexar a bibliografía consultada e para citala axeitadamente.
D12	Respecto pola ética profesional e, en particular, pola propiedade intelectual.

Resultados de aprendizaxe

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Consolidación de aspectos teóricos e prácticos avanzados do galego oral e escrito nos distintos niveis lingüísticos (léxico-semántico, morfosintáctico, fónico e ortográfico) e discursivos	A1	B4	C1	D1
	A2	B10	C2	D2
	A4		C18	D5
	A5		C20	D8
				D10
				D11
				D12

Contidos	
Tema	
1.- Situación de contacto galego-castelán en Galicia: as interferencias recíprocas.	1.1.- Interferencias históricas (léxico) 1.2.- Interferencias recentes (fonética, fonoloxía, morfoloxía, sintaxe e léxico).
2.- A comunicación escrita en galego	2.1.- As Normas oficiais. Outras propostas non oficiais. 2.2.- Niveis e rexistros de lingua. 2.3.- Textos especializados: características. 2.4.- Recursos tecnolóxicos para a escrita en galego: dicionarios, correctores, glosarios especializados etc.
3.- A comunicación oral en galego	3.1.- Breve descrición fonética e fonolóxica do galego: interferencias e ortofonía. Niveis e rexistros. 3.2.- Prosodia e entoación. 3.3.- Sintaxe e oralidade.
4.- Léxico e fraseoloxía do galego	4.1.- A restauración léxica do galego. Estandarización. 4.2.- Fraseoloxía do galego.
5.- Comunicación e calidade lingüística en galego	5.1.- Medios de comunicación escritos. 5.2.- Medios de comunicación audiovisuais. 5.3.- Comunicación institucional.

Planificación			
	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Eventos docentes y/o divulgativos	0	4	4
Resolución de problemas	10	32	42
Presentacións/exposicións	5	12	17
Traballo tutelado	0	34	34
Actividades introdutorias	2	6	8
Lección maxistral	25	75	100
Probas de resposta curta	2	0	2
Probas de resposta longa, de desenvolvemento	2	4	6
Probas prácticas, de execución de tarefas reais e/ou simuladas.	2	4	6
Resolución de problemas e/ou exercicios	0	4	4
Observación sistemática	0	2	2

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente	
	Descrición
Eventos docentes y/o divulgativos	Conferencias, charlas, exposicións, mesas redondas, debates etc., impartidos por relatores de prestixio e que complementen a formación do alumnado. O alumnado semipresencial terá información destas actividades.
Resolución de problemas	Actividade en que se formulan problemas e/ou exercicios relacionados coa materia contida en cada un dos bloques temáticos e subapartados. Para o alumnado semipresencial faranse seminarios especiais cada tres semanas para resolución de problemas e exercicios.
Presentacións/exposicións	Exposición inividual oral por parte do alumnado dun traballo sobre un dos subtemas do programa. O alumnado semipresencial fará estas exposicións nas sesións de seminarios ou titorías expresamente sinaladas para el.
Traballo tutelado	Elaboración dun traballo proposto polo docente que permita avaliar o coñecemento oral e escrito do alumnado no relativo ao dominio da lingua, técnicas e métodos de comunicación e exposición etc. Nas titorías ou seminarios para alumnado semipresencial tamén se avaliará a corrección oral.
Actividades introdutorias	Actividades encamiñadas a tomar contacto e reunir información sobre un tema, así como a presentar a materia.
Lección maxistral	Exposición por parte do docente dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas, directrices dun traballo ou exercicio etc. Ao alumnado semipresencial facilitaráselle por teledocencia todo tipo de materiais empregados nas aulas.

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descrición

Resolución de problemas	O alumnado presencial e semipresencial recibirá atención personalizada para clarificar e resolver dúbidas sobre problemas e exercicios, que terá lugar no despacho do profesor e nalgúns casos a través de faitic e do correo electrónico. Dende a coordinación de grao ou por iniciativa do propio docente da materia hanse establecer datas concretas para que o alumnado semipresencial acuda a falar co profesor. O alumnado presencial e semipresencial tamén poderá acudir ao despacho do profesor a resolver problemas e exercicios durante as horas de titorías ou noutras que previamente acorde co docente. Recoméndase ao alumnado o emprego regular destes medios para a mellor comprensión e asimilación dos contidos da materia.
Traballo tutelado	O alumnado presencial e semipresencial recibirá atención personalizada para resolver dúbidas e problemas relacionados cos traballos que debe realizar. Recoméndase ao alumnado o emprego regular destes medios para a mellor comprensión e asimilación dos contidos da materia.

Avaliación					
	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe		
Eventos docentes y/o divulgativos	Asistencia a algunha actividade de formación paralela relacionadas coa materia	2	A1 A2 A4 A5	B4 B10 C18 C20	D1 D2 D5 D8 D10 D11 D12
Resolución de problemas	Actividades semanais ou cada dúas semanas en que se formulan problemas e/ou exercicios relacionados coa materia. O alumnado debe desenvolver as solucións adecuadas ou correctas. Adóitase utilizar como complemento da lección maxistral.	10	A1 A2 A4 A5	B4 B10 C18 C20	D1 D2 D5 D8 D10 D11 D12
Presentacións/exposicións	1 exposición oral individual por parte do alumno, diante do docente, e/ou dun grupo de estudantes, dun tema que verse sobre contidos da materia ou dos resultados de traballos, exercicios, un proxecto, etc. Terase en conta a corrección oral. Esta exposición terá lugar no último mes de curso.	5	A1 A2 A4 A5	B4 B10 C18 C20	D1 D2 D5 D8 D10 D11 D12
Traballo tutelado	Elaboración de 1 traballo longo ou dous traballos máis curtos propostos polo docente, que permitan avaliar a competencia do alumnado no relativo ao dominio da lingua, técnicas e mecanismos de redacción dun texto. Terase en conta a corrección escrita.	15	A1 A2 A4 A5	B4 B10 C18 C20	D1 D2 D5 D8 D10 D11 D12
Probas de resposta curta	Exercicios semanais de tipo práctico e reposta breve e rápida.	3			
Probas de resposta longa, de desenvolvemento	1 exercicio compilatorio de toda a teoría e práctica exposta nas aulas. Combinanse preguntas teóricas con exercicios prácticos sobre temas do programa. Esta proba (na data oficial da FFT) pode completarse cunha entrevista con cada un dos alumnos para avaliar a competencia en comunicación oral.	55	A1 A2 A4 A5	B4 B10 C18 C20	D1 D2 D5 D8 D10 D11 D12
Probas prácticas, de execución de tarefas reais e/ou simuladas.	Media ducia de probas prácticas de redacción e corrección de documentos e comentario de textos, que conxugan casos reais de comunicación administrativa nun organismo, institución ou empresa con outros simulados que poden darse tamén nun organismo, institución ou medio de comunicación.	5			
Resolución de problemas e/ou exercicios	Resolución semanal ou quincenal de problemas e exercicios de ámbito oral e escrito, relacionados coa comunicación lingüística, coa corrección de textos así coma co coñecemento da lingua estándar e dos rexistros, coa fraseoloxía, a oralidade, a tipoloxía textual, etc.	5			

Outros comentarios sobre a Avaliación

Convocatoria 1: na primeira edición de actas (xaneiro/maio), o alumnado será avaliado ben mediante o sistema de avaliación continua (asistencia a clase obrigatoria dun mínimo do 85%) a través da realización de probas, exercicios e traballos, ou ben mediante o sistema de avaliación única, que consistirá na realización dun exame na data marcada polo calendario oficial aprobado en xunta de FFT. A última proba do sistema de avaliación continua conciderá co exame oficial marcado para o alumnado de avaliación única. Forma parte desta proba longa unha entrevista/conversa con cada un dos alumnos, que servirá para determinar o grao de competencia oral en lingua galega.

Convocatoria 2: na segunda edición de actas (xullo), o alumnado tanto de avaliación continua coma única deberá realizar un único exame, en data marcada polo calendario oficial aprobado en xunta de FF, no que dará conta do seu coñecemento dos contidos da materia. Nesta convocatoria examínase só das partes suspensas, sempre que non superen o 50% do total de contidos. De se superar esta cifra, o alumnado debe examinarse da totalidade dos contidos. En posteriores convocatorias, cómpre recuperar toda a materia.

O alumnado semipresencial deberá asistir a un mínimo de catro clases e tres titorías. O profesor poñerá en contacto con este alumnado a comezo de curso a través do correo electrónico ou da plataforma faitic. O alumnado semipresencial poderá realizar as probas do sistema de avaliación continua, outras probas previamente acordadas co profesor ou presentarse a un exame de avaliación única na data marcada polo calendario oficial aprobado en xunta de FFT. Tocante a partes aprobadas ou suspensas, aplícase o mesmo criterio indicado anteriormente para o resto do alumnado.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Álvarez, R. /X. Xove, **Gramática da lingua galega**, 1ª, Galaxia, 2002
Ballenato, G., **Comunicación eficaz**, 1ª, Pirámide, 2013
Collard, G., **El arte de hablar en público**, 1ª, Mensajero, 2012
Bizcarrondo, G. / Urrutia, H., **Escribir y editar. Guía práctica para la redacción y edición de textos**, Universidade de Deusto, 2010
Carballeira, X. M., **Gran diccionario Xerais da lingua (2 vols)**, 1ª, Xerais, 2009
Editorial Ir Indo/Xunta de Galicia, **DIGALEGO**, Ir Indo/Xunta de Galicia, 2014
Estrela, E. et al., **Saber Escrever Saber Falar**, 12ª, Dom Quixote, 2013
Freixeiro, X. R., **Gramática da lingua galega (4 vols.)**, 2ª, A Nosa Terra, 2007
Instituto da Lingua Galega, **Diccionario de pronuncia da lingua galega**, ILG/USC, 2016
López, X. et al., **Gramática práctica da lingua galega. Comunicación e expresión**, 2ª, Baía, 2011
Real Academia Galega, **Diccionario da Real Academia Galega**, RAG, 2016
Real Academia Galega /Instituto da Lingua Galega, **Normas ortográficas e Morfolóxicas do idioma galego**, 23ª, RAG/ILG, 2012
Pena, X. R., **Diccionario Cumio de expresións e frases feitas (castelán-galego)**, 1ª, Edicións do Cumio, 2002

Bibliografía Complementaria

Cassany, D., **Afilas el lapicero**, 2ª, Anagrama, 2013
Costas, X. H., **Os xentilicios de Galicia e dos outros territorios da lingua galega**, 1ª, Universidade de Vigo, 2016
Domínguez, C., **Técnicas de expresión oral. O uso expresivo da voz**, Galaxia, 2004
Davis, F., **La comunicación no verbal**, Alianza, 2011
Fernández, B. (dir.), **Diccionario de usos e dificultades da lingua galega**, 2ª, Galaxia, 2004
López, C. / Soto, R., **Diccionario de fraseoloxía galega**, 1ª, Xerais, 2008
Merayo, A., **Curso práctico de técnicas de comunicación oral**, Tecnos, 2012
Mosquera, E., **Didáctica da lingua e novos soportes comunicativos. A linguaxe SMS.**, 1ª, ASPG, 2013
Regueira, X. L., **Oralidades: reflexións sobre a lingua falada no século XXI**, 1ª, RAG, 2012
Rodríguez, A. (dir.), **La escritura cotidiana contemporánea: Análisis lingüístico y discursivo**, 1ª, Universidade de Vigo, 2011

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Sociolingüística/V01G400V01401
Fonética e fonoloxía da lingua galega/V01G400V01902
Lexicoloxía e fraseoloxía da lingua galega/V01G400V01904

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Lingua e comunicación oral e escrita: español/V01G400V01302

Outros comentarios

O alumnado de intercambio debe posuír un nivel B2 de galego, portugués ou español.

Recoméndase cursar as materias do módulo de Lingua galega de 3º e 4º.

A copia ou plaxio total ou parcial en calquera tipo de traballo ou exame suporá un cero nesta proba. Alegar descoñecemento do que supón un plaxio non eximirá o alumnado da súa responsabilidade neste aspecto.

A avaliación terá en conta non só a pertinencia e calidade do contido das respostas senón tamén a súa corrección lingüística.

É recomendable o uso periódico da biblioteca para consulta do material fornecido na bibliografía da materia e nas clases.

O alumnado é responsable de consultar os materiais e as novidades a través da plataforma Faitic e de coñecer as datas nas que terán lugar as probas de avaliación.

DATOS IDENTIFICATIVOS**Lingua e comunicación oral e escrita: español**

Materia	Lingua e comunicación oral e escrita: español			
Código	V01G400V01302			
Titulación	Grao en Ciencias da Linguaxe e Estudos Literarios			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	9	OB	2	1c
Lingua de impartición	Castelán			
Departamento	Lingua española			
Coordinador/a	Pérez Rodríguez, María Rosa			
Profesorado	Pérez Rodríguez, María Rosa			
Correo-e	rosa@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	A materia revisa e reforza os coñecementos de lingua española que ten o alumnado. Ademais, a materia incide na aplicación práctica da norma académica adaptada á construción de discursos orais e escritos de carácter formal en contextos comunicativos diversos.			

Competencias

Código	
A1	Que o estudantado saiba aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúa as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A2	Que o estudantado demostre posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
A4	Que o estudantado poida transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
A5	Que os estudantado desenvolva aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B1	Capacitación do estudantado para que adquira coñecementos lingüísticos e literarios.
B9	Posuír as habilidades de aprendizaxe que lles permitan continuar estudando de xeito autónomo baseándose nos coñecementos adquiridos e no uso das novas tecnoloxías.
C1	Perfecto dominio instrumental das linguas galega, española e portuguesa.
C2	Coñecemento da gramática das linguas galega, española e portuguesa.
C20	Coñecemento teórico e práctico dos dicionarios do español/galego/portugués nos seus diferentes formatos.
D2	Comunicación oral e escrita na lingua materna.
D10	Capacidade de análise e síntese.
D11	Capacidade para manexar a bibliografía consultada e para citala axeitadamente.

Resultados de aprendizaxe

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Consolidación de aspectos teóricos e prácticos avanzados do español oral e escrito nos distintos niveis lingüísticos (léxico-semántico, morfosintáctico, fónico e ortográfico) e discursivos.	A1	B1	C1	D2
	A2	B9	C2	D10
	A4		C20	D11
	A5			

Contidos

Tema	
1. Norma e uso da lingua española.	1.1. Norma e uso. 1.2. A norma académica e o concepto de estándar culto en español. A política lingüística panhispánica da RAE 1.3. Orto(tipo)grafía, ortofonía e ortoloxía.
2. A comunicación oral en español.	2.1. O discurso oral formal. 2.2 Corrección e precisión lingüística. 2.3. A comunicación non verbal.
3. A norma académica e o léxico.	3.1. Corrección no léxico: neoloxismos, préstamos, cultismos; erros habituais. 3.2. Materiais de consulta: dicionarios, gramáticas, manuais de estilo.

4. Organización e creación de textos.

4.1. Aspectos de gramática normativa.

4.2. A linguaxe inclusiva e o funcionamento do xénero gramatical.

4.3. Coherencia, cohesión e adecuación.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Actividades introdutorias	2	0	2
Lección maxistral	22	44	66
Resolución de problemas	40	81	121
Presentacións/exposicións	4	12	16
Traballo tutelado	2	10	12
Probas de resposta longa, de desenvolvemento	1	3	4
Probas de resposta curta	1	3	4

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Actividades introdutorias	Actividades encamiñadas a tomar contacto e reunir información sobre o alumnado, así como a presentar a materia. Recoméndase vivamente ao alumnado de réxime semipresencial que, de non poder asistir a esta sesión, na que se proporcionará información sobre o desenvolvemento e planificación do curso, se poñan en contacto coa docente por correo electrónico o antes posible para tratar estes asuntos.
Lección maxistral	Exposición por parte da profesora de contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto que oa alumna ou alumno ten que desenvolver. O alumnado de réxime semipresencial terá acceso aos materiais necesarios a través da plataforma de teledocencia.
Resolución de problemas	Actividade na que se formulan problemas e/ou exercicios relacionados coa materia. O alumnado debe desenvolver as solucións apropiadas ou correctas mediante a aplicación de diferentes rutinas ou procedementos. O alumnado de réxime semipresencial poderá acceder aos exercicios que se traballaron nas clases prácticas a través da plataforma de teledocencia; poderá entregalos para a súa corrección e comentario, cando cumpra, a través dos medios dispostos (plataforma, correo electrónico, etc.) nos prazos que se determinen. Téñase en conta que parte dos temas que figuran na sección de "Contidos" non se abordará nas clases teóricas, senon que se tratará íntegramente nas sesións prácticas (o tema 3, por exemplo).
Presentacións/exposicións	Exposición por parte do alumnado ante a docente e un grupo de estudantes dun tema sobre contidos da materia ou dos resultados dun traballo, exercicio, proxecto...
Traballo tutelado	A alumna ou alumno, de maneira individual, elabora un documento sobre a temática da materia ou prepara ensaios, resumos de lecturas, conferencias, etc.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Resolución de problemas	A docente, tanto presencialmente (nas sesións prácticas e nas horas de titorías) como non presencialmente (por correo electrónico), atenderá ao alumnado e guiarao na resolución das actividades e exercicios que se propoñan.
Presentacións/exposicións	A docente, tanto presencialmente (nas sesións prácticas e nas horas de titorías) como non presencialmente (por correo electrónico), atenderá ao alumnado e guiarao na preparación das presentacións ou exposicións orais.
Traballo tutelado	A docente, tanto presencialmente (nas sesións prácticas e nas horas de titorías) como non presencialmente (por correo electrónico), atenderá ao alumnado e guiarao na preparación dos traballos tutelados.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Resolución de problemas	-Exame: exercicios, actividades ou problemas (20%). -Presentación de dous exercicios breves ao longo do cuadrimestre. (10%)	30 A1 A2	B1 C1 C2 D2 D10 C20
Presentacións/exposicións	Presentación oral dun traballo individual cuxo tema se acordará previamente coa docente	30 A4 A5	C1 D2

Traballo tutelado	Presentación dun traballo escrito sobre un tema relacionado coa materia.	20	A1 A4 A5	B9	C1 C20	D2 D10 D11
Probas de resposta longa, de desenvolvemento	Exame: pregunta(s) aberta(s) sobre un tema do programa	10	A2 A5	B1	C2	D10
Probas de resposta curta	Exame: preguntas breves sobre aspectos concretos do programa	10	A2 A5	B1	C2	D10

Outros comentarios sobre a Avaliación

Todas as alumnas e alumnos, tanto de réxime presencial como semipresencial, serán avaliados co mesmo sistema, que require a presentación de dous exercicios breves -un deles podería ser oral- (10%) e un traballo escrito (20%), unha presentación oral (30%) e un exame (40%). Neste exame, que terá lugar na data prevista no calendario oficial da Facultade, concéntranse as partes da avaliación definidas como "Exame: preguntas abertas", "exame: preguntas breves" e "exame: exercicios, actividades e problemas".

Non se esixe asistencia a clase, aínda que se recomenda a todo o alumnado, presencial e semipresencial, que asista na medida das súas posibilidades.

A entrega do traballo tutelado programárase para a segunda semana de novembro (6-10). As presentacións orais terán lugar na semana do 27 de novembro ao 1 de decembro. Estas datas son orientativas e pode ser necesario modificalas dependendo da marcha do curso; o alumnado, asista ou non a clase, debe manter o contacto coa docente e estar pendente da plataforma FAITIC para estar ao tanto das novidades ou axustes que se poidan producir.

Quen atope dificultade para respectar os prazos de entrega dos exercicios deberá contactar coa docente, que terá en consideración as circunstancias en cada caso e decidirá se procede facer algunha excepción. No caso do alumnado semipresencial, haberá flexibilidade na fixación da data para as presentacións orais.

As alumnas e alumnos, tanto de réxime presencial como semipresencial, que non alcancen o aprobado na primeira oportunidade poderán presentarse en xullo, na data oficial correspondente, nas mesmas condicións que as que rexen para xaneiro. Isto implica que, ademais de facer o exame, terán que facer entrega do traballo tutelado e os exercicios prácticos breves e realizar unha presentación oral. O alumnado que se atope no caso de ter aprobada algunha proba poderá conservar as cualificacións desa parte ou partes, previo acordo coa profesora, na oportunidade de xullo.

Non se poderá obter a cualificación de aprobado se non se alcanza un mínimo de 5 puntos (sobre 10) en cada unha das partes que se indican a continuación: exame (no seu conxunto), presentación oral e traballo tutelado escrito.

Tanto nos exames como no resto dos exercicios e probas propostos penalizaranse os erros de expresión (ortografía, puntuación, incoherencias sintácticas, uso inadecuado do léxico, etc.). No caso de que se detecte copia ou plaxio nalguna proba, esta non se puntuará.

O alumnado erasmus interesado en cursar a materia deberá ter presente que resulta altamente recomendable ter un nivel de lingua española igual ou superior a C1.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Cassany, Daniel, **La cocina de la escritura**, 21, Anagrama, 2012

Martínez de Sousa, José, **Ortografía y ortotipografía del español actual**, 3, Trea, 2014

Fernández Romero, Jose Antonio, **Manual guía atípico y sinóptico para la corrección de textos (ortografía y morfosintaxis)**, 1, Uvigo, 2012

Montolío, Estrella (coord), **Manual práctico de escritura académica**, 1, Ariel, 2000

Real Academia Española, **Ortografía de la lengua española**, 1, Espasa, 2010

Real Academia Española, **Diccionario panhispánico de dudas**, 1, Santillana, 2005

Real Academia Española y Asociación de Academias de la Lengua Española, **Nueva gramática de la lengua española**, 1, Espasa, 2009

Bibliografía Complementaria

Recomendacións

Outros comentarios

O alumnado debe responsabilizarse de consultar os materiais e as novidades a través da plataforma FAITIC, onde a docente irá pondo á súa disposición os temas e exercicios que se vaian traballando en clase.

O alumnado semipresencial debe tomar contacto coa docente no comezo do curso, (pode ser por correo electrónico); recoméndase que asista ás sesións de titorías colectivas que a coordinación do grao planificará periodicamente. En todo caso, o alumnado debe manterse en contacto coa docente a través dos medios dispoñibles (fundamentalmente, correo electrónico e asistencia a titorías individuais).

O alumnado erasmus interesado en cursar a materia deberá ter presente que resulta altamente recomendable ter un nivel de lingua española igual ou superior a C1.

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Lingua portuguesa II				
Materia	Lingua portuguesa II			
Código	V01G400V01303			
Titulación	Grao en Ciencias da Linguaxe e Estudos Literarios			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	2	1c
Lingua de impartición	Outros			
Departamento	Filoloxía galega e latina			
Coordinador/a	Baltrusch , Burghard			
Profesorado	Baltrusch , Burghard			
Correo-e	burg@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	Nesta cadeira trata-se de adquirir coñecementos intermédios de Língua Portuguesa, chegando ao nivel B1 do Marco Comum Europeu de Referência das Línguas, junto com conhecimentos sobre as culturas de expressão portuguesa no mundo. Aviso importante para estudantes Erasmus: O ensino de Língua Portuguesa na UVigo está dirigido a pessoas que têm o Galego e/ou o Castelhana como línguas maternas, de maneira que a progressão costuma ser rápida. Por isso, não se recomenda a inscrição a estudantes Erasmus que não tenham já um nível B1 nestas línguas e, como mínimo, um nível A2 alto em Língua Portuguesa.			

Competencias	
Código	
A1	Que o estudiantado saiba aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúa as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A2	Que o estudiantado demostre posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
A5	Que os estudiantado desenvolva aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B1	Capacitación do estudiantado para que adquira coñecementos lingüísticos e literarios.
B4	Mellora da capacidade de comunicación en español, galego e portugués en diferentes contextos profesionais, traballando as destrezas de comprensión e expresión orais e escritas.
B6	Ser quen de apreciar outras culturas e expresións artísticas e competentes para sensibilizar á contorna propia na apreciación da diversidade intercultural. Explorar ademais as repercusións sociais, profesionais, educativas e culturais dos usos lingüísticos e da aprendizaxe das linguas estudadas no grao.
B9	Posuír as habelencias de aprendizaxe que lles permitan continuar estudando de xeito autónomo baseándose nos coñecementos adquiridos e no uso das novas tecnoloxías.
B10	Integrar coñecementos e poder desenvolver un proceso de comunicación sólido a partir dunha información que, aínda que sexa incompleta, inclúa reflexións sobre as responsabilidades sociais e éticas vinculadas ao proceso comunicativo.
C1	Perfecto dominio instrumental das linguas galega, española e portuguesa.
C2	Coñecemento da gramática das linguas galega, española e portuguesa.
C15	Coñecemento das repercusións lingüísticas e interculturais do contacto de linguas.
D1	Capacidade de aplicar os coñecementos á práctica
D2	Comunicación oral e escrita na lingua materna.
D5	Capacidade de xerar novas ideas.
D8	Habilidade para traballar de forma autónoma.
D10	Capacidade de análise e síntese.
D11	Capacidade para manexar a bibliografía consultada e para citala axeitadamente.
D12	Respecto pola ética profesional e, en particular, pola propiedade intelectual.

Resultados de aprendizaxe	
Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe

Dominio oral e escrito do idioma portugués como lingua estranxeira, chegando ao nivel B2 do Marco Común Europeo de Referencia das Linguas (equivalente ao Diploma Intermédio de Português Língua Estrangeira, e ao Certificado de Proficiência em Língua Portuguesa para Estrangeiros).

A1	B1	C1	D1
A2	B4	C2	D2
A5	B6	C15	D5
	B9		D8
	B10		D10
			D11
			D12

Contidos

Tema

Conteúdos gramaticais	Conhecimento específico do idioma referentes do nível A2 ao nível B1 do Marco Comum Europeu de Referência das Línguas.
Conteúdos lexicais	Revisão de conteúdos do curso anterior. Léxico específico do nível B1 do Marco Comum Europeu de Referência das Línguas.
Conteúdos Pragmáticos	Expressão oral e escrita do idioma (trabalhos escritos e apresentações). Compreensão oral e escrita do idioma (atividades diversas). Expressões idiomáticas.
Cultura Lusófona	Alguns aspetos pertinentes à cultura dos países lusófonos.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	20	4	24
Actividades introdutorias	2	2	4
Eventos docentes y/o divulgativos	8	0	8
Traballos de aula	24	10	34
Estudos/actividades previas	8	2	10
Presentacións/exposicións	8	4	12
Resolución de problemas e /ou exercicios de forma autónoma	12	6	18
Outros	6	6	12
Probas de resposta curta	4	6	10
Probas de resposta longa, de desenvolvemento	2	12	14
Probas prácticas, de execución de tarefas reais e/ou simuladas.	2	2	4

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Lección maxistral	Apresentação do programa, diretrizes a serem cumpridas no decorrer do curso.
Actividades introdutorias	Revisão do conteúdo aprendido no curso anterior. Exercícios orais e escritos.
Eventos docentes y/o divulgativos	Palestras, seminários e / outros eventos oferecidos na Faculdade ou em outros espaços culturais.
Traballos de aula	Trabalhos centrados na expressão oral que permitam avaliar o processo de aprendizagem do idioma.
Estudos/actividades previas	Leitura de livros, contos, etc. com o propósito de incrementar o conhecimento do idioma. Apresentação, em sala de aula, do conteúdo lido.
Presentacións/exposicións	Apresentações de trabalhos sobre aspetos da cultura lusófona.
Resolución de problemas e /ou exercicios de forma autónoma	Exercícios gramaticais com objetivo de verificar o processo de aprendizagem do idioma.
Outros	Trabalhos e atividades de reforço.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Lección maxistral	Apresentação do programa, diretrizes a serem cumpridas no decorrer do curso.
Actividades introdutorias	Revisão do conteúdo aprendido no curso anterior. Exercícios orais e escritos.
Eventos docentes y/o divulgativos	Palestras, seminários e / ou eventos oferecidos na Faculdade ou em outros espaços culturais.

Traballos de aula	Trabalhos com foco específico na expressão oral a fim de avaliar o processo de aprendizagem do idioma.
Estudos/actividades previas	Leitura de livros, contos, etc.
Presentacións/exposicións	Apresentação de trabalhos sobre aspetos da cultura lusófona.
Resolución de problemas e /ou exercicios de forma autónoma	A partir das explicações dadas em aula o professor espera que o aluno possa resolver exercícios de maneira autônoma.
Outros	Trabalhos e atividades de reforço.
Probos	Descrición
Probos de resposta curta	Provas com conteúdo gramatical.
Probos de resposta longa, de desenvolvimento	Provas nas quais o aluno poderá mostrar o seu conhecimento estrutural do idioma.
Probos prácticas, de execución de tarefas reais e/ou simuladas.	Provas com objetivo de verificar o nível da expressão oral do aluno.

Avaliación					
	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe		
Probos de resposta curta	Prova de conteúdo especificamente gramatical e lexical.	15	A2 A5	C15	
Probos de resposta longa, de desenvolvimento	Prova em que a/o estudante demonstrará a sua capacidade de compreensão de um texto escrito e/ou oral em língua portuguesa, a sua capacidade de argumentar, assim como a sua competência escrita e/ou oral em língua portuguesa.	50	A1 A2 A5	B1	C15
Probos prácticas, de execución de tarefas reais e/ou simuladas.	Prova oral, apresentação de trabalhos, etc.	35	A1 A2 A5	B1	C15

Outros comentarios sobre a Avaliación

Os alunos deverão escolher, de forma obrigatória, nas duas primeiras semanas do quadrimestre em questão, entre duas opções: um sistema de avaliação contínua (cf. supra descrição em "avaliación") ou um sistema de avaliação única.

Recomenda-se optar pelo primeiro (avaliação contínua) uma vez que se trata do ensino de uma língua estrangeira, sendo muito recomendável assistir com regularidade às aulas. Quem não tiver a possibilidade de assistir a um mínimo de 80% das aulas deve comunicá-lo ao professor. A não realização de provas ou exercícios parciais, previstos pelo sistema de avaliação contínua, terá como consequência a reprovação com uma classificação de 0 (zero) valores.

A data do último exame de avaliação contínua coincidirá com a data do exame "avaliação única" indicada no calendário oficial da FFT (disponível em <http://fft.webs.uvigo.es/horarios-curso-academico>). A data do exame oral será acordada com o professor/a e terá lugar dentro do período de exames. A prova oral será ser gravada em formato áudio, com a devida autorização da/do estudante. É preciso superar ambas provas (escrita e oral) para obter uma classificação positiva e, em caso de reprovação numa das provas, ambas terão de ser repetidas na convocatória de julho.

A avaliação única, cuja data será indicada no calendário oficial da FFT, consiste numa prova escrita, seguida de outra prova oral que se realizará no mesmo dia (em salas de aula contíguas). A avaliação única será valorada da seguinte forma:

1. Prova escrita teórico-prática: 75% da classificação final.
2. Prova oral: 25% da classificação final. Esta prova será gravada em formato áudio e a participação nela pressupõe que o/a estudante autorize a gravação.

Quem faltar sem justificação a uma das duas provas, será reprovado com uma classificação de 0 (zero) valores na mesma.

É necessário aprovar ambas as provas (escrita e oral) para obter uma classificação positiva na cadeira. Em caso de reprovação numa das duas provas, a/o estudante terá de repetir tanto a prova escrita como a oral em julho.

Os mesmos critérios de avaliação serão aplicados na segunda edição das atas (julho). Neste caso, a data da prova escrita será a data indicada no calendário oficial da FFT (<http://fft.webs.uvigo.es/horarios-curso-academico>). A prova oral realizar-se-á no mesmo dia, imediatamente a seguir ao exame escrito. É preciso superar ambas as provas para obter uma classificação positiva na cadeira.

A cópia ou o plágio nos respectivos exames de avaliação contínua ou única será penalizado com uma classificação de 0 (zero) valores.

Recomenda-se a todas e a todos os estudantes, independentemente do sistema de avaliação escolhido, a assistência regular às aulas e às horas de atendimento como, também, a consulta dos materiais e informações específicos na plataforma de teledocência Faitic.

Estudantes inscritos em modo semi-presencial

Estudantes inscritos em modo semi-presencial podem assistir a uma sessão de atendimento semanal. Recomenda-se assistir de forma regular.

Estudantes que se incorporam a este sistema a partir das últimas convocatórias de inscrição, devem contactar o professor de forma imediata para que possam recuperar os temas já abordados desde setembro.

A aprendizagem semi-presencial de língua portuguesa requer uma rotina de trabalho individual, muita disciplina, assim como um horário e hábitos de leitura e de audição em língua portuguesa a diário.

A avaliação contínua das pessoas inscritas em modo semi-presencial implica a realização de exercícios indicados pelo professor através ou da plataforma FAITIC ou por e-mail, dentro dos prazos indicados e, na medida das possibilidades de cada um/a, a assistência regular às horas de atendimento previstas para este grupo de estudantes.

Quem não puder realizar os exercícios programados dentro dos prazos, terá que realizar os exames escrito e oral da avaliação única (cf. descrição supra).

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Coimbra, Isabel, e Coimbra, Olga, **Gramática Ativa 1**, Lidel, 2011

Com ou sem Acento?, Porto Editora, 2012

Júnior, Joaquim Mattoso Câmara, **Estrutura da Língua Portuguesa**, Vozes, 1989

Ciberdúvidas da Língua Portuguesa,

Corrector ortográfico e sintáctico,

Cunha, Celso e Lindley Cintra, **Nova Gramática do Português Contemporâneo**, Sá da Costa, 2000

Português para estrangeiros: Gramática básica,

Dicionário Priberam da Língua Portuguesa,

Dicionários on-line de idiomas,

Ruela, Isabel, **Vocabulário Temático**, Lidel, 2015

Bibliografía Complementaria

Cristóvão, Fernando (dir. e coord.), **Dicionário Temático da Lusofonia**, Texto Editores, 2005

Machado, José Barbosa, **Introdução à História da Língua e Cultura Portuguesas**, Edições Vercial, 2009

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Segundo idioma estranxeiro III: Português/V01G180V01306

Segundo idioma estranxeiro IV: Português/V01G180V01406

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Idioma moderno: Segundo idioma estranxeiro I: Português/V01G180V01108

Outros comentarios

No processo de avaliação ter-se-á em conta não só a pertinência e qualidade do conteúdo das respostas, mas também a correção linguística.

Aviso importante para estudantes Erasmus: O ensino de Língua Portuguesa na UVigo está dirigido a pessoas que têm o Galego e/ou o Castelhana como línguas maternas, de maneira que a progressão costuma ser rápida. Por isso, não se recomenda a inscrição a estudantes Erasmus que não tenham já um nível B1 nestas línguas e, como mínimo, um nível A2 alto em Língua Portuguesa.

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Obras principais das literaturas galega e lusófona				
Materia	Obras principais das literaturas galega e lusófona			
Código	V01G400V01304			
Titulación	Grao en Ciencias da Linguaxe e Estudos Literarios			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	2	1c
Lingua de impartición	Galego Outros			
Departamento	Filoloxía galega e latina			
Coordinador/a	Angueira Viturro, Anxo			
Profesorado	Angueira Viturro, Anxo			
Correo-e	angueria@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	Visión xeral dos textos e autores principais das literaturas galega e lusófona.			

Competencias	
Código	
A1	Que o estudantado saiba aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúa as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A2	Que o estudantado demostre posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
A5	Que os estudantado desenvolva aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B1	Capacitación do estudantado para que adquira coñecementos lingüísticos e literarios.
B2	Adquisición dos fundamentos metodolóxicos e críticos que permita ao estudantado acceder ao exercicio da actividade profesional cunha formación versátil e interdisciplinar.
B5	Capacidade do estudantado para comprender as interrelacións pertinentes entre os diversos ámbitos de estudo que integran o título.
B7	Coñecer os métodos básicos do estudo e análise lingüísticos e literarias.
C3	Coñecemento da literatura galega, española e portuguesa.
C6	Coñecemento dos conceptos e métodos da análise literaria.
D2	Comunicación oral e escrita na lingua materna.
D5	Capacidade de xerar novas ideas.
D8	Habilidade para traballar de forma autónoma.
D10	Capacidade de análise e síntese.
D11	Capacidade para manexar a bibliografía consultada e para citala axeitadamente.
D12	Respecto pola ética profesional e, en particular, pola propiedade intelectual.

Resultados de aprendizaxe				
Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Adquisición dos fundamentos teóricos sobre autores e obras narrativas e ensaísticas dos sistemas literarios galego e da lusofonía. Coñecementos e destrezas para analizar textos narrativos e ensaísticos, así como sintetizar, relacionar e describir estas tradicións literarias nos seus distintos ámbitos culturais e sociais. Estudo das obras máis importantes así como dos movementos literarios.	A1	B1	C3	D2
	A2	B2	C6	D5
	A5	B5		D8
		B7		D10
				D11
				D12

Contidos
Tema

1. Épica e descubertas nos inicios da literatura galega e portuguesa: Camoens, Mendes Pinto e Pondal.	A emerxencia de novas literaturas. A emerxencia das literaturas hispánicas. Teoría das literaturas emerxentes. O caso portugués. O caso galego. Os procesos de emancipación nacional e literaria dos países lusófonos. Mendes Pinto. Camoens. Eduardo Pondal. A épica e a nova épica.
2. O século XIX: De Rosalía a Eça de Queirós.	O século XIX nas literaturas ibéricas. Lingua, literatura e nación. A tradición literaria portuguesa á altura do S. XIX. A tradición literaria galega á altura do S. XIX
3. As vangardas en Galicia e Portugal: Pessoa e Manoel Antonio.	A caída do Antigo Réxime. A revolución industrial. O réxime liberal burgués. Os manifestos vangardistas. A vangarda en Europa. En Portugal e Galicia.
4. Literatura brasileira: Jorge Amado.	A literatura brasileira. Períodos, obras e autores principais. Referencia: a figura de Jorge Amado.
5. Literaturas africanas de lingua portuguesa: Mia Couto.	As literaturas africanas. Períodos, obras e autores principais. Referencia: a figura de Mia Couto.
6. Textos de referencia da literatura galega 1: Blanco Amor	A literatura galega de posguerra. Existencialismo. Realismo. Realismo Máxico. A Nova Narrativa Galega. Referencia: A Esmorga de Eduardo Blanco Amor.
7. Textos de referencia da literatura galega 2: Álvaro Cunqueiro	A literatura galega de posguerra. Existencialismo. Realismo. Realismo Máxico. A Nova Narrativa Galega. Referencia: a obra de Álvaro Cunqueiro.
8. Textos de referencia da literatura galega 3: Méndez Ferrín.	A literatura galega de finais do franquismo e dos inicios da transición democrática. Referencia: a obra de Xosé Luís Méndez Ferrín

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	32	36	68
Traballos de aula	13	36	49
Resolución de problemas	3	30	33

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Lección maxistral	O desenvolvemento da aula farase a partir de explicacións sobre cada tema nas que se vaian introducindo tamén os textos pertinentes. O alumnado semipresencial deberá asistir a sesións de titoría, que se celebrarán a razón de unha por mes, aproximadamente. Ademais, disporán en Faitic de cuestionarios, apuntamentos, presentacións gráficas e vídeos e outro material diverso que consideren os profesores.
Traballos de aula	Serán necesarios ás veces para completar as explicacións da aula. O alumnado semipresencial deberá realizar os mesmos traballos presentándoos por escrito, via correo electrónico ou segundo acorde cos profesores.
Resolución de problemas	Na aula faremos lecturas e comentarios dos textos máis salientables, dedicándolle a última parte de cada unha das sesións, que o alumnado deberá completar con outras lecturas e comentarios suxeridos.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Resolución de problemas	O profesor responderá ás consultae ou dúbidas individuais, e fará suxestións específicas segundo os interese e aptitudes de cada alumno.
Traballos de aula	Cada traballo será titorizado individualmente polo profesor durante a súa realización (sexa por medio de titorías presenciais, sexa mediante correo electrónico, etc.). Cada alumno recibirá, a posteriori, un comentario específico sobre o seu traballo.

Avaliación

Descrición		Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Lección maxistral	Os contidos desenvolvidos ó longo do cuadrimestre avaliaranse mediante un exame ó final do mesmo na data oficial da Facultade. O alumnado semipresencial tamén está obrigado a realizar estas probas de xeito presencial na mesma data.	70	A1 A2 A5	B1 B2 B5 B7	C3 C6	D2 D5 D8 D10 D11 D12
Traballos de aula	O discente preparará en grupo ou en solitario comentarios de texto e informacións concisas para seren expostas na aula. O alumnado semipresencial está obrigado a realizar estas probas vía telemática no prazo que se fixe.	15		B1 B2 B5 B7	C3 C6	D2 D5 D8 D10 D11 D12
Resolución de problemas	As lecturas e comentarios realizados na aula, así como todas as lecturas que se vaian propondo, serán obxecto de avaliación. O alumnado semipresencial está obrigado a realizar estas probas de xeito presencial na data oficial de exames da FFT.	15	A1 A2 A5	B1 B2 B5 B7	C3 C6	D2 D5 D8 D10 D11 D12

Outros comentarios sobre a Avaliación

O alumnado, tanto presencial como non presencial, que se presente á "segunda edición de actas" realizará unha proba por escrito (na data oficial, segundo o calendario da FFT) con contidos pertencentes a todo o temario, incluíndo:

1.- recoñecemento de textos, 2.- comentario de textos, 3.- preguntas curtas de resposta curta e 4.- preguntas longas para desenvolver.

En función do desenvolvemento do curso e da actividade desenvolvida por cada un dos discentes algún(s) destes apartados pode(n) non ser necesario(s).

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Bibliografía Complementaria

Saraiva, A. J., & Lopes, Ó., **História da literatura portuguesa**, 16ª, Porto Editora, 1996

Tarrío, Anxo, **Literatura galega: aportacións a unha historia crítica**, 2ª, Edicións Xerais, 1998

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Historia: Historia das culturas ibéricas/V01G400V01201

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Historia: Historia das culturas ibéricas/V01G400V01201

Literatura: Teoría da literatura/V01G400V01203

Lingua portuguesa II/V01G400V01303

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Idioma moderno: Lingua portuguesa I/V01G400V01105

Literatura: Introducción aos estudos literarios/V01G400V01104

Literatura comparada/V01G400V01404

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Sociolingüística				
Materia	Sociolingüística			
Código	V01G400V01401			
Titulación	Grao en Ciencias da Linguaxe e Estudos Literarios			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	2	2c
Lingua de impartición	Galego			
Departamento	Tradución e lingüística			
Coordinador/a	Rodríguez Yáñez, Xoan Paulo			
Profesorado	Rodríguez Yáñez, Xoan Paulo			
Correo-e	xoanp@uvigo.es			
Web	http://https://journals.equinoxpub.com/index.php/SS			
Descrición xeral	Estudo da natureza cultural e social das linguas, así coma da súa heteroxeneidade interna e externa, plasmadas na fala.			

Competencias

Código	
A1	Que o estudantado saiba aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúa as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A2	Que o estudantado demostre posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
A5	Que os estudantado desenvolva aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B1	Capacitación do estudantado para que adquira coñecementos lingüísticos e literarios.
B2	Adquisición dos fundamentos metodolóxicos e críticos que permita ao estudantado acceder ao exercicio da actividade profesional cunha formación versátil e interdisciplinar.
B6	Ser quen de apreciar outras culturas e expresións artísticas e competentes para sensibilizar á contorna propia na apreciación da diversidade intercultural. Explorar ademais as repercusións sociais, profesionais, educativas e culturais dos usos lingüísticos e da aprendizaxe das linguas estudadas no grao.
B7	Coñecer os métodos básicos do estudo e análise lingüísticos e literarios.
B8	Capacidade para participar en debates e actividades de grupo e organizalos, desenvolvendo un pensamento autónomo e crítico.
C5	Coñecemento dos conceptos e métodos da análise lingüística.
C13	Coñecemento da situación sociolingüística da lingua galega/española.
C15	Coñecemento das repercusións lingüísticas e interculturais do contacto de linguas.
D1	Capacidade de aplicar os coñecementos á práctica
D2	Comunicación oral e escrita na lingua materna.
D5	Capacidade de xerar novas ideas.
D8	Habilidade para traballar de forma autónoma.
D10	Capacidade de análise e síntese.
D11	Capacidade para manexar a bibliografía consultada e para citala axeitadamente.
D12	Respecto pola ética profesional e, en particular, pola propiedade intelectual.

Resultados de aprendizaxe

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Familiarizar ó alumnado coa natureza socio-cultural das linguas, a través dunha introducción básica (conceptual, teórica e metodolóxica) á sociolingüística xeral, sempre nunha perspectiva reflexiva.	A1 A2	B1 B7 B8	C5 D5 D10	
Aplicar directamente ditos coñecementos ás linguas galega e castelá (e tanto na área peninsular coma americana), e para cada un dos temas tratados, con exposición específica do estado da cuestión de cada tema nos eidos sociolingüísticos galego, hispánico e lusófono.	A1		C13 C15	D1
Iniciar ó alumnado en pequenas tarefas de investigación sociolingüística, que inclúan observación, traballo de campo e obtención de datos con distintas metodoloxías (cualitativas e cuantitativas), análise dos mesmos e, no seu caso, propostas de intervención.	A1 A5	B2 B6	C5 C13 C15	D1 D2 D8 D11 D12

Contidos

Tema	
Tema 1. Introdución ó estudo da heteroxeneidade das linguas.	1.1 Noción de sociolingüística. A natureza do constructo "lingua". 1.2 Noción de culturas. 1.3 Noción de sociedades. 1.4 A heteroxeneidade interna das linguas. 1.5 A heteroxeneidade inter-lingüística. 1.6 Conceptos centrais. 1.7 Escolas sociolingüísticas.
Tema 2. O estudo da heteroxeneidade interna das linguas.	2.1 Por que non falamos todos igual? 2.2 Por que cambian as linguas? 2.3 As variedades lingüísticas. 2.4 Xéneros discursivos, estilos, rexistros. 2.5 Linguas e códigos comunicativos. 2.6 Que podemos entender por "contexto"?
Tema 3. O estudo da heteroxeneidade inter-lingüística.	3.1 Tipos sociolingüísticos de linguas. 3.2 O bilingüismo (plurilingüismo e multilingüismo) no mundo. 3.3 Paradigmas sociolingüísticos para o seu estudo. 3.3.1 A pragmática da conversa bilingüe. 3.3.2 A gramática da conversa bilingüe. 3.3.3 A perspectiva diacrónico-estructural: o contacto de linguas. 3.3.4 A descrición das "situacións sociolingüísticas" do mundo. 3.3.5 As linguas como artefactos simbólicos. 3.3.6 A socialización bilingüe. 3.3.7 A intervención sobre as linguas. 3.4 Conceptos e terminoloxía básica de cada un dos paradigmas.
Tema 4. Interacción e identidades.	4.1 A fala como fenómeno central. 4.2 Identidades, linguas e usos. 4.3 Da pragmática lingüística á sociolingüística interpretativa. 4.4 Análise da cortesía na interacción. 4.5 Análise da fala bilingüe. 4.6 Análise das identidades de xénero.
Tema 5. Variación e cambio lingüístico.	5.1 O variacionismo laboviano. 5.2 Como estudar a variación lingüística? 5.3 Como cambian as linguas?
Tema 6. Desigualdades sociais e desigualdades lingüísticas.	6.1 A diversidade lingüístico-cultural do mundo na era global. 6.2 Desenvolvemento social e recuperación lingüística. 6.3 A socialización lingüística infantil: da familia á escola.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	20	40	60
Resolución de problemas	20	12	32
Traballo tutelado	0	50	50
Titoría en grupo	4	0	4
Probas de resposta curta	4	0	4

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Lección maxistral	Explicación dos contidos esenciais da materia (e distinción respecto daqueles accesorios). Clarificación do aparato conceptual e terminolóxico. Orientación sobre as lecturas obrigatorias. O alumnado semipresencial terá á súa disposición (en Faitic) os materiais base de cada un dos temas, incluídas as indicacións sobre as lecturas obrigatorias (lecturas que son comúns a todo tipo de alumnado).
Resolución de problemas	Aplicación dos contidos teóricos á resolución de prácticas, que deberán ser resoltas na casa polo alumno e posteriormente corrixidas en clase. O alumnado semipresencial terá á súa disposición (en Faitic) as prácticas de cada un dos temas - que, vía electrónica e/ou en titorías, poderán ser comentadas co profesor.
Traballo tutelado	Realización dun traballo de curso (traballo de campo e traballo analítico), que será corrixido e avaliado polo profesor. Este traballo ha ser entregado antes do 15 de maio. A realización deste traballo (e coa mesma data de entrega que para os presenciais) é tamén obrigatoria para os alumnos semipresenciais. As instrucións e normas de realización han ser colgadas en Faitic.

Titoría en grupo	Consulta de dúbidas sobre calquera aspecto da materia. Tamén o alumnado semipresencial poderá concertar co profesor titorías específicas (en grupo ou individuais, e tanto presenciais coma vía electrónica) encamiñadas a resolver as súas dúbidas na preparación da materia (contidos básicos e lecturas obrigatorias), na realización das prácticas ordinarias ou na do traballo final de curso.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Resolución de problemas	Calquera alumno (presencial ou semipresencial) poderá recabar a axuda do profesor, en titorías ou vía electrónica. Por outro lado, ó comezo de cada clase o profesor abrirá un tempo de consulta de dúbidas sobre os contidos da materia.
Traballo tutelado	Tamén para o traballo final de curso, calquera alumno (presencial ou semipresencial) poderá recabar a axuda do profesor, en titorías ou vía electrónica. Por outro lado, ó comezo de cada clase o profesor abrirá un tempo de consulta de dúbidas sobre os contidos da materia.
Titoría en grupo	Cando se estime necesario, poderán organizarse titorías en grupo (tanto de alumnos presenciais coma semipresenciais), e en relación con calquera dos contidos e tarefas do curso (teoría, exames, prácticas para clase, traballo final de curso, etc.).

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Resolución de problemas	Aplicación dos contidos teóricos á resolución de prácticas, que deberán ser resoltas na casa polo alumno e posteriormente explicadas e corrixidas en clase. Valorarase moi especialmente a disposición participativa do alumnado.	10	A1 A5	B2 B6 B7 B8	C13 C15	D1 D10
Traballo tutelado	Realización dun traballo de curso (traballo de campo e traballo analítico), que será corrixido e avaliado polo profesor. Este traballo ha ser entregado antes do día 15 de maio. Os alumnos semipresenciais tamén deberán realizar este traballo, e coa mesma data de entrega.	40	A1 A2	C13 C15	D5 D8 D11 D12	
Probas de resposta curta	Dous exames parciais escritos (liberatorios) sobre os contidos teóricos e prácticos da materia, incluídas as lecturas obrigatorias. Estes exames terán lugar, respectivamente, na 8ª semana de clases (1º parcial) e máis na data do exame final oficial (2º parcial). Os alumnos semipresenciais tamén deberán realizar estes dous exames, de xeito presencial, e nas mesmas datas, horas e aulas que se fixen para os alumnos presenciais (e que han ser anunciadas en Faitic); en caso contrario examínanse dos contidos teóricos e prácticos da materia (incluídas as lecturas obrigatorias) nun único exame -na mesma data, hora e aula que o exame presencial do 2º parcial.	50	A2	B1 C13 C15	C5 D2 D5 D10	D1

Outros comentarios sobre a Avaliación

Primeira edición de Actas (maio).

a1) a avaliación continua realizarase consonte o detallado máis arriba. É obrigatorio realizar todas as probas previstas na avaliación. A nota final calcularase a partir das notas obtidas nas probas parciais, aplicando as porcentaxes especificadas, pero tendo en conta que en cada un dos 3 ítems debe obterse una cualificación de aprobado con independencia dos outros dous. O primeiro exame parcial ha ter lugar na 8ª semana de clases, e o segundo exame parcial na data que se fixe para o exame final oficial da materia (xa que logo, en maio e despois do período de docencia). O alumnado que non consiga superar a materia nesta primeira edición de Actas (maio), será avaliado na segunda edición de Actas (xullo) mediante un exame baseado nos contidos suspensos da materia.

a2) Avaliación única (para aqueles alumnos que non poidan facer un seguemento regular da materia). As persoas que estean neste caso deberán comunicarllo ó profesor da materia ó comezo do cuadrimestre, durante as dúas primeiras semanas de clase. O exame de avaliación única terá lugar na data, hora e aula fixadas no calendario oficial aprobado na Xunta da Facultade de Filoloxía e Tradución. Neste exame entran os contidos (teóricos e prácticos) da materia, así coma as lecturas consideradas obrigatorias. A nota deste exame constituirá o 100% da cualificación final. A escolla desta modalidade en ningún caso supón a perda do dereito a asistir ás clases.

Os alumnos que escollan unha modalidade semipresencial deberán presentarse ós dous exames parciais (nas datas e horas que se fixen) e máis entregar o traballo de curso previsto. Os alumnos semipresenciais tamén deberán comunicarlle ó profesor a súa decisión ó longo das dúas primeiras semanas de clases.

Para calquera das modalidades, recoméndase encarecidamente a asistencia sistemática a clases, considerada esencial para unha óptima comprensión dos contidos teóricos e prácticos da materia.

Así mesmo, recoméndase unha participación activa no desenvolvemento das clases, cousa que se traduce tanto na consulta frecuente de dúbidas coma na actitude participativa durante as clases -teóricas e prácticas.

En calquera dos casos, é responsabilidade do alumno (en calquera das modalidades) manterse ó tanto do traballo na materia (datas de realización das probas e de entrega do traballo final; entrega de materiais de lectura e de prácticas para clase, na fotocopiadora e máis en Faitic, etc.).

Todas as probas e traballos han ser cualificados tendo en conta non só a pertinencia e calidade dos contidos, senón tamén a calidade da redacción e a corrección lingüística.

Segunda edición de Actas (xullo).

O exame correspondente á segunda edición de Actas (xullo) terá lugar na data, hora e aula do calendario oficial aprobado pola Xunta de Facultade, e nel a avaliación levarase a cabo mediante un exame (teórico e práctico, incluídas as lecturas obrigatorias) sobre os contidos suspensos da materia.

Para o exame de xullo, conservarase o aprobado naquelas partes da materia (parciais) que no seu caso estiveran xa aprobadas, así coma a cualificación obtida no traballo final de curso.

Aqueles alumnos que non tiveran entregado o traballo final de curso, poderán facelo nesta convocatoria de xullo o mesmo día e á mesma hora do exame.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Coulmas, Florian, **The Handbook of Sociolinguistics**, 1ª ed., Blackwell, 1997

Hudson, Richard L., **La sociolingüística**, 1ª ed. castelá, Anagrama, 1982

Meyerhoff, Miriam; Schlee, Erik (eds.), **The Routledge Sociolinguistics Reader**, 1ª ed., Routledge, 2010

Paulston, Christina Bratt; Tucker, G. Richard (eds.), **Sociolinguistics. The essential readings**, 1ª ed., Wiley-Blackwell, 2003

Romaine, Suzanne, **El lenguaje en la sociedad**, 1ª ed. castelá, Ariel, 1996

Wardhaugh, Ronald, **Introducción á sociolingüística**, 1ª ed. galega, Servizo de Publicacións, 1992

Bibliografía Complementaria

Ball, Martin J. (ed.), **The Routledge Handbook of Sociolinguistics around the World**, 1ª ed., Routledge, 2010

Meyerhoff, Miriam; Schlee, Erik; MacKenzie, Laurel, **Doing Sociolinguistics**, 1ª ed., Routledge, 2015

Lorenzo Suárez, Anxo; Ramallo Fernández, Fernando e Rodríguez Yáñez, Xoán Paulo (Editores-Fundadores, **Estudios de Sociolingüística**, Servizo de Publicacións, 2000-2006

Rodríguez Yáñez, Xoán Paulo (Editor-in-Chief) [ata 2013, con F. Ramallo], **Sociolinguistic Studies**, Equinox Publishing, 2007-2018

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Lingüística: Introducción á lingüística aplicada/V01G400V01102

Lingüística: Lingüística xeral/V01G400V01204

Outros comentarios

Desde o primeiro día de clases, o alumnado terá á súa disposición en Faitic unha ampla "Bibliografía xeral" da materia (composta por manuais e textos clásicos, enciclopedias, dicionarios e revistas especializadas), con indicación daquelas referencias de interese directo para este curso, e máis daquelas complementarias pero dignas de consulta.

Ademais, xunto co Guión de cada dos temas, entregarase unha Bibliografía específica, mesmo comentada, con indicación expresa das lecturas obrigatorias para cada tema.

O alumnado poderá consultar e descargar calquera dos numerosos artigos de investigación sociolingüística da revista Sociolinguistic Studies (<https://journals.equinoxpub.com/index.php/SS>), editada por este profesor desde o ano 2000 (Reino Unido, 4 números/ano, edición papel e online):

<https://journals.equinoxpub.com/index.php/SS/issue/archive>

Recoméndase utilizar con frecuencia a biblioteca da nosa Facultade de Filoloxía e Tradución, que baixo a cota 801:316 ten unha moi boa sección de obras de Sociolingüística e eidos disciplinares afíns (bilingüismo, antropoloxía lingüística, análise interaccional e da conversa, pragmática xeral, socioloxía das linguas, etc.).

Recoméndase a asistencia a clases coa máxima regularidade e con óptimo aproveitamento e concentración. Considerase

esencial para unha axeitada comprensión dos contidos teóricos e prácticos da materia.

É responsabilidade do alumno manterse informado (a través da plataforma Faitic) dos materiais paulatinamente entregados, así coma das datas fixadas para as probas de avaliación.

Así mesmo, recoméndase prestar a máxima atención á expresión lingüística, tanto en termos da calidade e rigor dos contidos coma do dominio léxico-gramatical.

A copia ou plaxio total ou parcial en calquera traballo ou exame suporá un cero nesa proba. O descoñecemento do que seña plaxio non eximirá ó alumno da súa responsabilidade ó respecto.

Para calquera alumno (incluídos os de intercambio) resulta indispensable ter unha formación básica en Lingüística Xeral.

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Retórica e poética				
Materia	Retórica e poética			
Código	V01G400V01402			
Titulación	Grao en Ciencias da Linguaxe e Estudos Literarios			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	2	2c
Lingua de impartición	Castelán Galego			
Departamento	Filoloxía galega e latina Literatura española e teoría da literatura			
Coordinador/a	Fariña Busto, María Jesús Ledo Lemos, Francisco José			
Profesorado	Fariña Busto, María Jesús Ledo Lemos, Francisco José Montero Reguera, José Francisco Suárez Briones, Beatriz			
Correo-e	mbusto@uvigo.es ledolemos@uvigo.es			
Web	http://webs.uvigo.es/ledolemos			
Descrición xeral	Introdución, dende unha perspectiva esencialmente práctica á teoría literaria e á retórica clásica grecolatina.			

Competencias

Código	
A1	Que o estudantado saiba aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúa as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A2	Que o estudantado demostre posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
A5	Que os estudantado desenvolva aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B4	Mellora da capacidade de comunicación en español, galego e portugués en diferentes contextos profesionais, traballando as destrezas de comprensión e expresión orais e escritas.
B10	Integrar coñecementos e poder desenvolver un proceso de comunicación sólido a partir dunha información que, aínda que sexa incompleta, inclúa reflexións sobre as responsabilidades sociais e éticas vinculadas ao proceso comunicativo.
C7	Coñecemento das correntes teóricas e metodolóxicas da teoría e crítica literaria.
C9	Coñecemento de retórica e estilística.
C20	Coñecemento teórico e práctico dos dicionarios do español/galego/portugués nos seus diferentes formatos.
D2	Comunicación oral e escrita na lingua materna.
D5	Capacidade de xerar novas ideas.
D8	Habilidade para traballar de forma autónoma.
D10	Capacidade de análise e síntese.
D11	Capacidade para manexar a bibliografía consultada e para citala axeitadamente.
D12	Respecto pola ética profesional e, en particular, pola propiedade intelectual.

Resultados de aprendizaxe

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Expresarse persuasivamente de palabra e por escrito.	A1	B4	C7	D2
	A2	B10	C9	D5
	A5		C20	D8
				D10
				D11
				D12

Contidos

Tema

A) O contexto teórico e histórico da retórica: O contexto histórico e cultural do xurdimento e da evolución da retórica: Philosophoi / Rhetores. A retórica como máquina de facer discursos / a retórica como medio de avaliar a verdade.

B) A técnica retórica: Partitiones oratoriae: tria genera; inventio (topoi); dispositio; elocutio; memoria e actio.

C) Creación e análise de discursos.

1. Poética e teoría literaria

- 1.1. A Poética como Teoría da literatura.
1.2. Breve historia da Poética.

2. A Poética como dispositio

- 2.1. A lingua literaria
2.2. Figuras retóricas

3. A análise literaria

- 3.1. Texto = tecido. Escribir. Ler

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	18	0	18
Estudos/actividades previas	0	102	102
Outros	26	0	26
Outras	4	0	4

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Lección maxistral	Presentación oral dos conceptos novos que o alumnado deberá aplicar ao longo do desenvolvemento da materia. Recoméndase ao alumnado semipresencial que acuda á primeira sesión, de presentación, de cada unha das partes, Retórica / Poética, impartidas por profesorado distinto.
Estudos/actividades previas	Procura, lectura e traballo de documentación, propostas de resolución de exercicios que se realizarán de forma autónoma por parte do alumnado. O alumnado semipresencial deberá presentar os exercicios que se lle soliciten.
Outros	Retórica: Posta en común, revisión e discusión das análises e dos textos creados polo alumnado. Poética: análise de textos (de diferentes épocas) en relación con algúns tópicos literarios, O alumnado semipresencial deberá presentar publicamente polo menos un traballo en cadansúa parte da materia

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Outros	Os traballos (sexan análises de textos alleos, sexa a composición de textos propios) serán titorizados individualmente antes da presentación ou exposición e serán comentados 'a posteriori'. Ademais das horas de titoría presencial, o alumnado pode facer consultas por correo electrónico. O alumnado semipresencial contará tamén con seminarios específicos que se celebrarán un mínimo de tres veces por cuatrimestre.
Estudos/actividades previas	Os traballos (sexan análises de textos alleos, sexa a composición de textos propios) serán titorizados individualmente antes da presentación ou exposición e serán comentados 'a posteriori'. Ademais das horas de titoría presencial, o alumnado pode facer consultas por correo electrónico. O alumnado semipresencial contará tamén con seminarios específicos que se celebrarán un mínimo de tres veces por cuatrimestre.
Probos	Descrición
Outras	Os traballos (sexan análises de textos alleos, sexa a composición de textos propios) serán titorizados individualmente antes da presentación ou exposición e serán comentados 'a posteriori'. Ademais das horas de titoría presencial, o alumnado pode facer consultas por correo electrónico. O alumnado semipresencial contará tamén con seminarios específicos que se celebrarán un mínimo de tres veces por cuatrimestre.

Avaliación

Descrición	Cualificación Resultados de Formación e Aprendizaxe

OutrosExercicios indicados para as clases prácticas, que se revisarán e comentarán nestas: traballos tutelados, análise de textos; elaboración de pezas retóricas, etc.	50	A1 A2 A5	B4 B10	C7 C9 C20	D2 D5 D8 D10 D11 D12
OutrasDúas probas sobre o total de cada unha das dúas partes da materia (Poética e teoría literaria / Retórica clásica). A súa estrutura e contidos será semellante á dos exercicios realizados nas clases.	50	A1 A2 A5	B4 B10	C7 C9 C20	D2 D5 D8 D10 D11 D12

Outros comentarios sobre a Avaliación

Como a materia consta de dúas partes (retórica e poética), impartidas por dous profesores, a nota final será a media aritmética das notas en cada unha das partes. É necesario, con todo, chegar ó aprobado en cada unha das partes como requisito para aprobar a materia. Se na primeira edición de actas se aproba unha das partes e non a outra, non é necesario volver avaliarse desa parte aprobada para a segunda edición de actas.

AVALIACIÓN CONTINUA:

A asistencia (80%) será requisito para a avaliación continua.

A realización dunha proba final escrita terá lugar, ao terminar o cuadrimestre, coincidindo coa data fixada pola Facultade para a avaliación única.

Convocatoria de xullo: en data oficial fixada pola Facultade.

AVALIACIÓN ÚNICA:

Convocatoria de maio: a proba final terá lugar, ao terminar o cuadrimestre, na data fixada pola Facultade para a súa realización.

Convocatoria de xullo: en data oficial fixada pola Facultade.

ALUMNADO SEMIPRESENCIAL:

O alumnado semipresencial pode ser avaliado, se así o desexa, exclusivamente sobre a proba final de cada unha das dúas partes da materia.

Convocatoria de maio: a realización dunha proba final escrita terá lugar, ao terminar o cuadrimestre, coincidindo coa data fixada pola Facultade para a avaliación única. O profesorado pode indicar que é necesaria a presentación dalgún traballo como requisito previo para se presentar ó exame.

Convocatoria de xullo: en data oficial fixada pola Facultade. Igualmente, o profesorado pode indicar que é necesaria a presentación dalgún traballo como requisito previo para se presentar ó exame.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Bibliografía Complementaria

Albaladejo, Tomás, **Retórica**, 1989,

Azaustre & Casas, **Manual de Retórica Española**, 1997,

Barthes, Roland, "L'Ancienne rhétorique: aide-mémoire", **Communications**, vol. XVI, pp. 172-223, 1970,

GUPO Mi, **Retórica general**, 1987,

Hernández Guerrero, José Antonio & Ma. Carmen García Tejera, **Historia breve de la retórica**, 1994,

Lausberg, Heinrich, **Manual de Retórica Literaria (3 vol.)**, 1966-1968,

LAUSBERG, Heinrich, **Elementos de Retórica literaria**, 1975,

López Eire, Antonio, **Esencia y objeto de la retórica**, 1996,

López Eire, Antonio & J. Santiago de Guervós, **Retórica y comunicación política**, 2000,

Marrou, J.I., **Historia de la educación en la Antigüedad**, 1985,

MORATARA GARAVELLI, Bice, **Manual de Retórica**, 1991,

Murphy, **Sinopsis histórica de la retórica clásica**, 1998,

PARAÍSO LEAL, Isabel, **Psicoanálisis de la experiencia literaria**, 1994,
Perelman & Olbrechts-Tyteca, **Tratado de la argumentación. La nueva retórica**, 1989,
Pujante, David, **Manual de retórica**, 2003,
REIS, Carlos, **Técnicas de análise textual**, 1987,
Romo Feito, Fernando, **Un paseo por la retórica clásica**, 2005,
SPANG, Kurt, **Fundamentos de Retórica Literaria y publicitaria**, 1991,
Solana Dueso, José, **Los sofistas. Testimonios y fragmentos.**, 2013,
YLLERA, Alicia, **Estilística, poética y semiótica literaria**, 1974,

---

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Prácticas textuais: Escritura dramática/V01G400V01964

Prácticas textuais: Narración/V01G400V01962

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Latín e literatura grecolatina/V01G400V01403

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Lingua: Fundamentos gramaticais do galego e do español I/V01G400V01101

Lingua: Fundamentos gramaticais do galego e do español II/V01G400V01202

Literatura: Crítica literaria/V01G400V01205

Literatura: Introducción aos estudos literarios/V01G400V01104

Literatura: Teoría da literatura/V01G400V01203

Lingua e comunicación oral e escrita: español/V01G400V01302

Lingua e comunicación oral e escrita: galego/V01G400V01301

Outros comentarios

ALUMNADO ERASMUS (de haber alumnado de este tipo) : o nivel de esixencia será equivalente ao do alumnado propio e a súa avaliación realizarase a través do mesmo tipo de probas.

TITORÍAS: o horario de titorías comunicarse ao comezo do cuadrimestre. As consultas feitas por correo electrónico serán contestadas tamén dentro dese horario de titorías.

É responsabilidade de alumnas e alumnos estar pendentes do material que o profesorado vaia colocando en FAITIC.

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Latín e literatura grecolatina				
Materia	Latín e literatura grecolatina			
Código	V01G400V01403			
Titulación	Grao en Ciencias da Linguaxe e Estudos Literarios			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	2	2c
Lingua de impartición	Castelán Galego			
Departamento	Filoloxía galega e latina			
Coordinador/a	Ledo Lemos, Francisco José			
Profesorado	Ledo Lemos, Francisco José			
Correo-e	ledolemos@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	Introdución á cultura grecolatina xeral			

Competencias

Código	
A1	Que o estudantado saiba aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúa as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A2	Que o estudantado demostre posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
A5	Que os estudantado desenvolva aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B5	Capacidade do estudantado para comprender as interrelacións pertinentes entre os diversos ámbitos de estudo que integran o título.
B6	Ser quen de apreciar outras culturas e expresións artísticas e competentes para sensibilizar á contorna propia na apreciación da diversidade intercultural. Explorar ademais as repercusións sociais, profesionais, educativas e culturais dos usos lingüísticos e da aprendizaxe das linguas estudadas no grao.
B9	Posuír as habelencias de aprendizaxe que lles permitan continuar estudando de xeito autónomo baseándose nos coñecementos adquiridos e no uso das novas tecnoloxías.
C4	Coñecemento básico da lingua latina e a súa cultura.
C5	Coñecemento dos conceptos e métodos da análise lingüística.
D2	Comunicación oral e escrita na lingua materna.
D5	Capacidade de xerar novas ideas.
D8	Habilidade para traballar de forma autónoma.
D10	Capacidade de análise e síntese.
D11	Capacidade para manexar a bibliografía consultada e para citala axeitadamente.
D12	Respecto pola ética profesional e, en particular, pola propiedade intelectual.

Resultados de aprendizaxe

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Traducir, sen axuda do dicionario, textos latinos medievais e textos latinos clásicos ou renacentistas de dificultade baixa e media-baixa, e, coa axuda do dicionario e instrumentos gramaticais, textos latinos clásicos de dificultade media e alta.	A1	B5	C4	D2
	A2	B9	C5	D8
	A5			D10
Recoñecer e comentar a estrutura sintáctica dun texto en latín e as súas peculiaridades fonéticas, morfolóxicas ou léxicas.	A1	B5	C4	D2
	A2	B6	C5	D8
	A5	B9		D10 D11
Percibir a continuidade e a innovación respecto á lingua orixinaria que presentan as linguas romances nos diferentes aspectos do léxico, a fonética e a gramática.	A1	B5	C4	D5
	A2	B6	C5	D8
	A5	B9		D10 D11
Situar no seu contexto cronolóxico e cultural os principais autores e obras das literaturas grecolatinas.	A1	B5	C4	D2
	A2	B6		D5
	A5	B9		D11 D12

Contidos	
Tema	
Lingüística	O contexto histórico do latín. A gramática Latina: fonética, morfoloxía, sintaxe. Vocabulario. Tradución de textos.
Historia da literatura Grecolatina	Homero e as orixes da literatura Grega. A Época Arcaica Grega: Lírica, Iambo e Elexía. A Época Clásica Grega. O Helenismo. As orixes da literatura latina. A comedia latina: Plauto e Terencio. O final da República. A época de Augusto. Literatura latina do principado. A literatura grega de época imperial. Pagáns e cristianos na fin da antigüidade clásica.

Planificación			
	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	17	0	17
Seminario	17	0	17
Outros	0	102	102
Probas de resposta curta	6	0	6
Probas de resposta longa, de desenvolvemento	4	0	4
Outras	4	0	4

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente	
	Descrición
Lección maxistral	Explicacións teóricas estruturadas, a cargo do profesor, dirixidas ó conxunto dos alumnos. Os alumnos poden plantexar preguntas ou suxestións.
Seminario	Posta en común das lecturas ou das traducións. O alumnado deberá participar activamente, presentando as conclusións do seu traballo e discutindo as dos compañeiros.
Outros	Estudar materiais didácticos. Ler obras literarias. Ler bibliografía especializada. Facer traducións. Facer consultas ó profesor. Buscar materiais nunha biblioteca. Buscar materiais en Internet.
	O traballo persoal dos alumnos, tanto presenciais como semipresenciais, ten como complemento e guía unha páxina en "Faitic". Nela, os alumnos poden encontrar o seguinte:
	1) Material teórico e práctico para estudar e practicar todos os aspectos tratados nas clases: 1a - Apuntamentos teóricos e cadros sobre todas as cuestións gramaticais. 1b - Vocabularios e exercicios para facer por escrito. 1c - Exercicios para facer no ordenador.
	2) Cuestionarios de autoevaluación.
	3) Unha "bitácora" na que se irá indicando, semana a semana, qué se explicou e traballou nas clases, qué se recomenda estudar, ler e practicar para esa semana, e qué material (con hipervínculos ós contidos da bitácora) se debe utilizar.

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descrición
Seminario	Os alumnos recibirán indicacións concretas e personalizadas do profesor respecto ás súas intervencións.
Outros	Os alumnos poden en todo momento poñerse en contacto co profesor, sexa para titorías presenciais, sexa para aclarar calquera cuestión por correo electrónico.
Probas	Descrición
Probas de resposta curta	Cada alumno recibirá un informe sobre os resultados, con indicación dos aspectos que debe mellorar.
Probas de resposta longa, de desenvolvemento	Cada alumno recibirá un informe sobre os resultados, con indicación dos aspectos que debe mellorar.

Outras	Os alumnos recibirán indicacións concretas e personalizadas do profesor respecto ás súas intervencións.

Avaliación						
	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Seminario	Os exercicios sobre lingua ou literatura realizados e recollidos (traducións, comentarios[]).	20	A1 A2	B5 B6 B9	C4 C5	D5 D8 D11 D12
Probas de resposta curta	Nas clases prácticas pasaránse "tests" das lecturas e dos coñecementos gramaticais	25	A1 A2 A5	B5 B9	C4 C5	D10
Probas de resposta longa, de desenvolvemento	Tradución e comentario (lingüístico e histórico) de textos latinos. Recoñecemento e contextualización (dentro da obra á que pertence, e con respecto ó autor e época literaria) de fragmentos de obras literarias grecolatinas (en tradución ó galego ou castelán).	50		B5 B6 B9	C4 C5	D2 D5 D8 D10 D11
Outras	A participación será tida en conta para a puntuación final.	5	A1 A2 A5			

Outros comentarios sobre a Avaliación

Haberá unha proba de conxunto da materia, tanto en maio-xuño como en xullo, nas datas que recolla o calendario oficial da facultade. Esta proba constará de diferentes partes, de xeito que servirá tanto para os alumnos (sexan presenciais ou semipresenciais) que desexen examinarse de toda a materia en proba única, como para aqueles que, mediante avaliación continua, teñan xa superada algunha ou algunhas das partes da materia.

Os alumnos semipresenciais, en caso de non poder asistir a ningunha das clases prácticas nas que se efectuarán probas parciais, poden ser avaliados exclusivamente sobre esta proba de conxunto. No caso de que algún alumno semipresencial poida realizar algunhas das probas parciais, estas poden ser tidas en conta proporcionalmente para a nota final.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Bibliografía Complementaria

Ørberg, Hans H., *Lingua Latina: Familia Romana*,

Ørberg, Hans H., *Lingua Latina: Roma Aeterna*,

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Historia e historiografía da lingua española/V01G400V01911

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Retórica e poética/V01G400V01402

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Lingua: Fundamentos gramaticais do galego e do español I/V01G400V01101

Lingua: Fundamentos gramaticais do galego e do español II/V01G400V01202

Outros comentarios

Os alumnos "Erasmus" que queiran cursar esta materia, deben ter un nivel de comprensión e expresión equivalente ó dun nativo culto (C2), polo menos nunha das linguas vehiculares (sexa o galego, sexa o castelán).

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Literatura comparada				
Materia	Literatura comparada			
Código	V01G400V01404			
Titulación	Grao en Ciencias da Linguaxe e Estudos Literarios			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	2	2c
Lingua de impartición	Castelán			
Departamento	Literatura española e teoría da literatura			
Coordinador/a	González Maestro, Jesús			
Profesorado	González Maestro, Jesús			
Correo-e	maestro@uvigo.es			
Web	http://http://mooc.campusdomar.es/courses/UVigo/QLC001/2015/about			
Descrición xeral	Coñecemento científico da Literatura Comparada como metodoloxía da Teoría da Literatura.			

Competencias	
Código	
A1	Que o estudantado saiba aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúa as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A2	Que o estudantado demostre posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
A5	Que os estudantado desenvolva aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B1	Capacitación do estudantado para que adquira coñecementos lingüísticos e literarios.
B2	Adquisición dos fundamentos metodolóxicos e críticos que permita ao estudantado acceder ao exercicio da actividade profesional cunha formación versátil e interdisciplinar.
B5	Capacidade do estudantado para comprender as interrelacións pertinentes entre os diversos ámbitos de estudo que integran o título.
C3	Coñecemento da literatura galega, española e portuguesa.
C6	Coñecemento dos conceptos e métodos da análise literaria.
C9	Coñecemento de retórica e estilística.
C10	Coñecemento dos conceptos e métodos da literatura comparada.
D2	Comunicación oral e escrita na lingua materna.
D5	Capacidade de xerar novas ideas.
D8	Habilidade para traballar de forma autónoma.
D10	Capacidade de análise e síntese.
D11	Capacidade para manexar a bibliografía consultada e para citala axeitadamente.
D12	Respecto pola ética profesional e, en particular, pola propiedade intelectual.

Resultados de aprendizaxe	
Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Complementar a perspectiva estritamente nacional e filolóxica do estudo da literatura a partir da indagación en interrelacións contraídas polas literaturas entre si e polas literaturas e outras artes e discursos.	A1 B1 C3 D2
	A2 B2 C6 D5
	A5 B5 C9 D8
	D10
	D11
	D12
Coñecemento dos conceptos e métodos da literatura comparada.	C10

Contidos	
Tema	
1. Definición de Literatura Comparada.	1.1. A Literatura Comparada como Idea. 1.2. A Literatura Comparada como Concepto. 1.3. A Literatura Comparada segundo o Materialismo Filosófico como Teoría da Literatura.

2. A Literatura Comparada no Espazo Estético.	2.1. A Literatura Comparada no eixo sintáctico: medios, modos e obxectos. 2.2. A Literatura Comparada no eixo semántico: mecanicismo, xenialidade e loxidade. 2.3. A Literatura Comparada no eixo pragmático: autoloxismos, dialoxismos e normas.
3. Xenealoxía, Doxografía e Historia da Literatura Comparada	3.1. Núcleo e orixes do proxecto comparatista 3.1.1. As poéticas da Ilustración e o Romanticismo 3.1.2. A disolución da poética mimética 3.1.3. A polémica entre Clásicos e Románticos 3.1.4. O liberalismo e o pensamento idealista 3.1.5. A nova concepción romántica da Historia 3.1.6. O desenvolvemento do método comparatista nas ciencias naturais 3.2. Corpo ontolóxico e doxográfico do comparatismo literario 3.2.1. O dominio francés: desde a Historia Literaria 3.2.2. O Hispanismo alemán como Modelo Comparatista 3.2.3. O dominio norteamericano: cara á Teoría Literaria 3.3. Curso historiográfico da Literatura Comparada
4. Ontoloxía da Literatura Comparada	4.1. A Literatura Comparada como invención europea 4.2. A Literatura Comparada como construción nacionalista 4.3. A Literatura Comparada como interpretación etic dunha literatura emic
5. Crítica da Literatura Comparada segundo as concepcións tradicionais	5.1. Crítica do concepto goethiano de Weltliteratur 5.2. Crítica do concepto tradicional de Literatura Comparada 5.3. Crítica do principio de identidade entre Teoría da Literatura e Literatura Comparada 5.4. Crítica de modelos e taxonomías en Literatura Comparada 5.4.1. Xenoloxía literaria: os xéneros 5.4.2. Morfoloxía literaria: procedementos formais 5.4.3. Tematoloxía literaria: os temas e motivos literarios 5.4.4. As relacións e influencias literarias: internacionalidade 5.4.5. Historia e periodoloxía: as configuracións históricas
6. Crítica da Literatura Comparada segundo o Materialismo Filosófico como Teoría da Literatura	6.1. Gnoseoloxía da Literatura Comparada 6.1.1. Principios das ciencias 6.1.2. Modos das ciencias 6.2. O modelo *gnoseolóxico da Literatura Comparada
7. Materiais literarios e documentación crítica	7.1. Borges: O catro ciclos 7.2. O Mito do Reino Celeste 7.3. Dante e a Divina comedia: Francesca e Paolo no Inferno 7.4. Shakespeare e a ficción literaria 7.5. Crítica da literatura ilustrada: Montaigne, Gracián, Feijoo 7.6. Poetas románticos: Shelley, Novalis, Foscolo, Keats, Lautréamont 7.7. Madame de Staël: Literatura e Liberdade 7.8. Rainer-Maria Rilke: a tradución da poesía 7.9. Jaime Siles e Rainer-Maria Rilke 7.10. Gonzalo Torrente Ballester e a finalidade da literatura
8. Demostracións críticas da Literatura Comparada	8.1. Como exercer criticamente a Literatura Comparada? 8.2. O personaxe nihilista na literatura europea. 8.3. O teatro de Cervantes máis aló do Século de Ouro. 8.4. Crítica dos Xéneros Literarios no Quixote no contexto da Literatura Comparada.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	20	30	50
Traballos de aula	20	30	50
Presentacións/exposicións	6	6	12
Prácticas en aulas informáticas	0	36	36
Probas de tipo test	2	0	2

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

Descrición

Lección maxistral	O profesor explicará os contidos da materia. A continuación, o alumnado deberá expor preguntas, obxeccións, críticas, valoracións. Penalizarase a pasividade en clase, ou a ausencia de intervencións. O alumnado debe facer preguntas ao profesor constantemente sobre os contidos da materia. Todo o alumnado, tanto o presencial ou que siga a avaliación continua como o non presencial ou que siga só a avaliación final, poderá seguir as sesións maxistras a través de internet, correo electrónico e as gravacións das sesións que o profesor fará públicas. O profesor informará o alumnado das ligazóns de internet onde poderá acceder ás sesións maxistras gravadas.
Traballos de aula	Traballos de análise literaria dos textos presentados nas clases. Estes traballos, así como as intervencións orais respecto diso, serán obxecto de avaliación para o alumnado que siga a avaliación continua ou alumnado presencial. Non o será para o alumnado que siga a avaliación final ou única, é dicir, para o alumnado non presencial.
Presentacións/exposicións	Exposición oral dos traballos da materia. Valorarase de forma específica a claridade expositiva e o uso correcto dos conceptos e contidos, así como o uso e dominio dun rexistro lingüístico adecuado á situación. Estes traballos, así como as intervencións orais respecto diso, serán obxecto de avaliación para o alumnado que siga a avaliación continua ou alumnado presencial. Non o será para o alumnado que siga a avaliación final ou única, é dicir, para o alumnado non presencial.
Prácticas en aulas informáticas	Proporcionarase ao alumnado materiais de traballo, que requirirán o uso de equipos informáticos, ou dunha aula informática: documentación, información, exercicios, materiais docentes e recursos audiovisuais (vídeos docentes, dispoñibles en UVIGO TV). Será necesario o uso de correo electrónico para recibir a información que enviará semanalmente o profesor. Será necesario dispor dunha conexión a internet e seguir os materiais do curso desde esta páxina da Universidade de Vigo (é obrigatorio para todo o alumnado, tanto presencial ou de avaliación continua como non presencial ou de avaliación final ou única rexistrarse nesta plataforma informática): http://mooc.campusdomar.es/courses/uvigo/qlc001/2015/about

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición

ATENCIÓN AO ALUMNADO A totalidade de traballos, actividades e materiais docentes (textuais e audiovisuais) desta materia están dispoñibles en internet, na páxina oficial da Universidade de Vigo, na seguinte ligazón: <http://mooc.campusdomar.es/courses/uvigo/qlc001/2015/about>

MOI IMPORTANTE: todo o alumnado debe rexistrarse nesta ligazón, tanto se agarraches presencialmente ás clases (avaliación continua: seguimento presencial do curso) coma se opta pola avaliación final (seguimento non presencial do curso na aula). Esa ligazón remite a todos os contidos docentes do curso (a todos), no formato dun MOOC (Massive Open Online Course / Curso Masivo e Aberto en Internet). O curso está preparado para que calquera persoa que, polas razóns que sexan, non poida asistir presencialmente ás clases, conte con todo tipo de prestacións docentes para seguir a materia igual que se asistise presencialmente a todas as clases.

CERTIFICADO: Ademais, ao finalizar o curso, o alumnado poderá solicitar un certificado que lle acreditará realizar este MOOC (sempre que superen o exame).

GRAVACIÓNS DOCENTES: Todas as clases do profesor grávanse (excepto cando intervéñen o *alumnado: o alumnado non sae en ningún vídeo, por razóns de protección de datos, e porque o profesor non o autoriza). Sublíñase neste sentido algo moi importante, que é conveniente ter sempre presente: quen asistan ás clases deste profesor deben saber que asisten a clases que serán gravadas, polo que se roga moito silencio, puntualidade absoluta, desconexión total de teléfonos móbiles, e moita atención. Por todas estas razóns, a asistencia ás clases, presencialmente, non é imprescindible, nin sequera necesaria, e en absoluto obrigatoria, porque todos os contidos e explicacións grávanse, e sóbense a internet en menos de 12/24 horas.

COMUNICACIÓN CO PROFESOR. O profesor está a disposición do alumnado durante o horario e o calendario académicos, ben nas clases, ben en tutorías presenciais, ben desde o correo electrónico. Para facilitar a atención personalizada en tutorías, rógase solicítase cita previa (vía correo electrónico), a fin de evitar esperas ou confluencias innecesarias. Para a atención a través do correo electrónico, poden escribir directamente a esta dirección cando o necesiten: maestro@uvigo.es

PREGUNTAS AO PROFESOR: O profesor responderá a todo tipo de preguntas relacionadas coa materia e o curso. As preguntas ao profesor poden facerse de forma oral ou escrita. Faranse de forma oral durante o transcurso das explicacións ou ao final das sesións gravadas. Faranse de forma escrita ao comezo das clases: o alumnado poderá entregar ao profesor un escrito, co seu nome e apelidos, e a formulación da pregunta ou preguntas que estime oportunas. O profesor conservará as preguntas escritas como proba documental e oficial do interese e a participación do alumnado nas clases (ou do seu desinterese e falta de participación). As persoas que non asistan *presencialmente ás clases só poderán facer as súas preguntas por escrito, a través do correo electrónico.

TIPOS DE RESPONDA DO PROFESOR: 1. Respostas orais en formato VÍDEO, que poderán verse e ouvirse nesta ligazón: <https://www.youtube.com/playlist?list=PLUTo9-5-PxijHiod-IlmBYMfJEAcB6PRK> 2. Respostas escritas en formato TEXTO, que poderán lerse nesta ligazón: <http://jesus-g-maestro.blogspot.com.es/p/cuestiones-e-preguntas.html> Estas ligazóns poderán estar sometidos a cambios, se houbese incidencias informáticas, alleas á vontade e control do profesor, que obrigasen a iso. En tal caso, informarase puntualmente diso ao alumnado.

PROTOCOLO DE PREGUNTAS E RESPOSTAS, E DE COMUNICACIÓN CO PROFESOR: O profesor non responderá a escritos ou declaracións que se lle remitan a título persoal, nin sobre cuestións persoais. Tampouco responderá a mensaxes, escritos ou declaracións que non estean relacionados cientificamente cos contidos e materias do curso.

ATENCIÓN AO ALUMNADO A totalidade de traballos, actividades e materiais docentes (textuais e audiovisuais) desta materia están dispoñibles en internet, na páxina oficial da Universidade de Vigo, na seguinte ligazón: <http://mooc.campusdomar.es/courses/uvigo/qlc001/2015/about>

MOI IMPORTANTE: todo o alumnado debe rexistrarse nesta ligazón, tanto se agarraches presencialmente ás clases (avaliación continua: seguimento presencial do curso) coma se opta pola avaliación final (seguimento non presencial do curso na aula). Esa ligazón remite a todos os contidos docentes do curso (a todos), no formato dun MOOC (Massive Open Online Course / Curso Masivo e Aberto en Internet). O curso está preparado para que calquera persoa que, polas razóns que sexan, non poida asistir presencialmente ás clases, conte con todo tipo de prestacións docentes para seguir a materia igual que se asistise presencialmente a todas as clases.

CERTIFICADO: Ademais, ao finalizar o curso, o alumnado poderá solicitar un certificado que lle acreditará realizar este MOOC (sempre que superen o exame).

GRAVACIÓNS DOCENTES: Todas as clases do profesor grávanse (excepto cando intervén o *alumnado: o alumnado non sae en ningún vídeo, por razóns de protección de datos, e porque o profesor non o autoriza). Sublíñase neste sentido algo moi importante, que é conveniente ter sempre presente: quen asistan ás clases deste profesor deben saber que asisten a clases que serán gravadas, polo que se roga moito silencio, puntualidade absoluta, desconexión total de teléfonos móbiles, e moita atención. Por todas estas razóns, a asistencia ás clases, presencialmente, non é imprescindible, nin sequera necesaria, e en absoluto obrigatoria, porque todos os contidos e explicacións grávanse, e sóbense a internet en menos de 12/24 horas.

COMUNICACIÓN CO PROFESOR. O profesor está a disposición do alumnado durante o horario e o calendario académicos, ben nas clases, ben en tutorías presenciais, ben desde o correo electrónico. Para facilitar a atención personalizada en tutorías, rógase solicítase cita previa (vía correo electrónico), a fin de evitar esperas ou confluencias innecesarias. Para a atención a través do correo electrónico, poden escribir directamente a esta dirección cando o necesiten: maestro@uvigo.es

PREGUNTAS AO PROFESOR: O profesor responderá a todo tipo de preguntas relacionadas coa materia e o curso. As preguntas ao profesor poden facerse de forma oral ou escrita. Faranse de forma oral durante o transcurso das explicacións ou ao final das sesións gravadas. Faranse de forma escrita ao comezo das clases: o alumnado poderá entregar ao profesor un escrito, co seu nome e apelidos, e a formulación da pregunta ou preguntas que estime oportunas. O profesor conservará as preguntas escritas como proba documental e oficial do interese e a participación do alumnado nas clases (ou do seu desinterese e falta de participación). As persoas que non asistan *presencialmente ás clases só poderán facer as súas preguntas por escrito, a través do correo electrónico.

TIPOS DE RESPONDA DO PROFESOR: 1. Respostas orais en formato VÍDEO, que poderán verse e ouvirse nesta ligazón: <https://www.youtube.com/playlist?list=PLUTo9-5-PxijHiod-IlmBYMfJEAcB6PRK> 2. Respostas escritas en formato TEXTO, que poderán lerse nesta ligazón: <http://jesus-g-maestro.blogspot.com.es/p/cuestiones-e-preguntas.html> Estas ligazóns poderán estar sometidos a cambios, se houbese incidencias informáticas, alleas á vontade e control do profesor, que obrigasen a iso. En tal caso, informarase puntualmente diso ao alumnado.

PROTOCOLO DE PREGUNTAS E RESPOSTAS, E DE COMUNICACIÓN CO PROFESOR: O profesor non responderá a escritos ou declaracións que se lle remitan a título persoal, nin sobre cuestións persoais. Tampouco responderá a mensaxes, escritos ou declaracións que non estean relacionados cientificamente cos contidos e materias do curso.

ATENCIÓN AO ALUMNADO A totalidade de traballos, actividades e materiais docentes (textuais e audiovisuais) desta materia están dispoñibles en internet, na páxina oficial da Universidade de Vigo, na seguinte ligazón: <http://mooc.campusdomar.es/courses/uvigo/qlc001/2015/about>

MOI IMPORTANTE: todo o alumnado debe rexistrarse nesta ligazón, tanto se agarraches presencialmente ás clases (avaliación continua: seguimento presencial do curso) coma se opta pola avaliación final (seguimento non presencial do curso na aula). Esa ligazón remite a todos os contidos docentes do curso (a todos), no formato dun MOOC (Massive Open Online Course / Curso Masivo e Aberto en Internet). O curso está preparado para que calquera persoa que, polas razóns que sexan, non poida asistir presencialmente ás clases, conte con todo tipo de prestacións docentes para seguir a materia igual que se asistise presencialmente a todas as clases.

CERTIFICADO: Ademais, ao finalizar o curso, o alumnado poderá solicitar un certificado que lle acreditará realizar este MOOC (sempre que superen o exame).

GRAVACIÓNS DOCENTES: Todas as clases do profesor grávanse (excepto cando intervén o *alumnado: o alumnado non sae en ningún vídeo, por razóns de protección de datos, e porque o profesor non o autoriza). Sublíñase neste sentido algo moi importante, que é conveniente ter sempre presente: quen asistan ás clases deste profesor deben saber que asisten a clases que serán gravadas, polo que se roga moito silencio, puntualidade absoluta, desconexión total de teléfonos móbiles, e moita atención. Por todas estas razóns, a asistencia ás clases, presencialmente, non é imprescindible, nin sequera necesaria, e en absoluto obrigatoria, porque todos os contidos e explicacións grávanse, e sóbense a internet en menos de 12/24 horas.

COMUNICACIÓN CO PROFESOR. O profesor está a disposición do alumnado durante o horario e o calendario académicos, ben nas clases, ben en tutorías presenciais, ben desde o correo electrónico. Para facilitar a atención personalizada en tutorías, rógase solicítese cita previa (vía correo electrónico), a fin de evitar esperas ou confluencias innecesarias. Para a atención a través do correo electrónico, poden escribir directamente a esta dirección cando o necesiten: maestro@uvigo.es

PREGUNTAS AO PROFESOR: O profesor responderá a todo tipo de preguntas relacionadas coa materia e o curso. As preguntas ao profesor poden facerse de forma oral ou escrita. Faranse de forma oral durante o transcurso das explicacións ou ao final das sesións gravadas. Faranse de forma escrita ao comezo das clases: o alumnado poderá entregar ao profesor un escrito, co seu nome e apelidos, e a formulación da pregunta ou preguntas que estime oportunas. O profesor conservará as preguntas escritas como proba documental e oficial do interese e a participación do alumnado nas clases (ou do seu desinterese e falta de participación). As persoas que non asistan *presencialmente ás clases só poderán facer as súas preguntas por escrito, a través do correo electrónico.

TIPOS DE RESPONDA DO PROFESOR: 1. Respostas orais en formato VÍDEO, que poderán verse e ouvirse nesta ligazón: <https://www.youtube.com/playlist?list=PLUTo9-5-PxijHiod-IlmBYMfJEAcB6PRK> 2. Respostas escritas en formato TEXTO, que poderán lerse nesta ligazón: <http://jesus-g-maestro.blogspot.com.es/p/cuestiones-e-preguntas.html> Estas ligazóns poderán estar sometidos a cambios, se houbese incidencias informáticas, alleas á vontade e control do profesor, que obrigasen a iso. En tal caso, informarase puntualmente diso ao alumnado.

PROTOCOLO DE PREGUNTAS E RESPOSTAS, E DE COMUNICACIÓN CO PROFESOR: O profesor non responderá a escritos ou declaracións que se lle remitan a título persoal, nin sobre cuestións persoais. Tampouco responderá a mensaxes, escritos ou declaracións que non estean relacionados cientificamente cos contidos e materias do curso.

Presentacións/exposicións ATENCIÓN AO ALUMNADO A totalidade de traballos, actividades e materiais docentes (textuais e audiovisuais) desta materia están dispoñibles en internet, na páxina oficial da Universidade de Vigo, na seguinte ligazón: <http://mooc.campusdomar.es/courses/uvigo/qlc001/2015/about> MOI IMPORTANTE: todo o alumnado debe rexistrarse nesta ligazón, tanto se agarraches presencialmente ás clases (avaliación continua: seguimento presencial do curso) coma se opta pola avaliación final (seguimento non presencial do curso na aula). Esa ligazón remite a todos os contidos docentes do curso (a todos), no formato dun MOOC (Massive Open Online Course / Curso Masivo e Aberto en Internet). O curso está preparado para que calquera persoa que, polas razóns que sexan, non poida asistir presencialmente ás clases, conte con todo tipo de prestacións docentes para seguir a materia igual que se asistise presencialmente a todas as clases. CERTIFICADO: Ademais, ao finalizar o curso, o alumnado poderá solicitar un certificado que lle acreditará realizar este MOOC (sempre que superen o exame). GRAVACIÓNS DOCENTES: Todas as clases do profesor grávanse (excepto cando intervén o *alumnado: o alumnado non sae en ningún vídeo, por razóns de protección de datos, e porque o profesor non o autoriza). Sublíñase neste sentido algo moi importante, que é conveniente ter sempre presente: quen asistan ás clases deste profesor deben saber que asisten a clases que serán gravadas, polo que se roga moito silencio, puntualidade absoluta, desconexión total de teléfonos móbiles, e moita atención. Por todas estas razóns, a asistencia ás clases, presencialmente, non é imprescindible, nin sequera necesaria, e en absoluto obrigatoria, porque todos os contidos e explicacións grávanse, e sóbense a internet en menos de 12/24 horas. COMUNICACIÓN CO PROFESOR. O profesor está a disposición do alumnado durante o horario e o calendario académicos, ben nas clases, ben en tutorías presenciais, ben desde o correo electrónico. Para facilitar a atención personalizada en tutorías, rógase solicítase cita previa (vía correo electrónico), a fin de evitar esperas ou confluencias innecesarias. Para a atención a través do correo electrónico, poden escribir directamente a esta dirección cando o necesiten: maestro@uvigo.es PREGUNTAS AO PROFESOR: O profesor responderá a todo tipo de preguntas relacionadas coa materia e o curso. As preguntas ao profesor poden facerse de forma oral ou escrita. Faranse de forma oral durante o transcurso das explicacións ou ao final das sesións gravadas. Faranse de forma escrita ao comezo das clases: o alumnado poderá entregar ao profesor un escrito, co seu nome e apelidos, e a formulación da pregunta ou preguntas que estime oportunas. O profesor conservará as preguntas escritas como proba documental e oficial do interese e a participación do alumnado nas clases (ou do seu desinterese e falta de participación). As persoas que non asistan *presencialmente ás clases só poderán facer as súas preguntas por escrito, a través do correo electrónico. TIPOS DE RESPONDA DO PROFESOR: 1. Respostas orais en formato VÍDEO, que poderán verse e ouvirse nesta ligazón: <https://www.youtube.com/playlist?list=PLUTo9-5-PxijHiod-IlmBYMfJEAcB6PRK> 2. Respostas escritas en formato TEXTO, que poderán lerse nesta ligazón: <http://jesus-g-maestro.blogspot.com.es/p/cuestiones-e-preguntas.html> Estas ligazóns poderán estar sometidos a cambios, se houbese incidencias informáticas, alleas á vontade e control do profesor, que obrigasen a iso. En tal caso, informárase puntualmente diso ao alumnado. PROTOCOLO DE PREGUNTAS E RESPONSTAS, E DE COMUNICACIÓN CO PROFESOR: O profesor non responderá a escritos ou declaracións que se lle remitan a título persoal, nin sobre cuestións persoais. Tampouco responderá a mensaxes, escritos ou declaracións que non estean relacionados cientificamente cos contidos e materias do curso.

Avaliación			
	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Lección maxistral	Valorarase a atención e a capacidade para intervir nas clases tras as intervencións do profesor, propondo ou rebatendo ideas, ou manifestando dúbidas ou dificultades de comprensión. Valorarase moito a participación nas clases. O alumnado semipresencial está exento de seguir presencialmente as sesións maxistrais, pero si ten a obrigación de seguir as sesións maxistrais nas gravacións que ofrece o profesor e das que informará oportunamente vía correo electrónico.	10	A1B1C3D2 A2B2C6D5 A5B5C9D8 D10 D11 D12

Traballos de aula	Valorarase o resultado final do traballo na aula: a seriedade e a capacidade crítica. Penalizarase o plaxio, e advírtese que o plaxio é un delito contra a propiedade intelectual e contra a propiedade industrial. O plaxio, ou copia intencional non declarada, en todo ou en parte, en calquera tipo de traballo ou exame, suporá un cero nesa proba. Alegar descoñecemento do que é un plaxio non eximirá á persoa que plaxie de responsabilidade legal. Dependendo da gravidade do plaxio, o profesor poderá interpor un recurso nos tribunais conforme aos dereitos establecidos na Lei 21/2014, de 4 de novembro, pola que se modifica o texto refundido da Lei de Propiedade Intelectual, aprobado por Real Decreto Lexislativo 1/1996, de 12 de abril, e a Lei 1/2000, de 7 de xaneiro, de Enjuiciamiento Civil. O alumnado semipresencial poderá expor este tipo de traballos cando desexe asistir a clase.	10	A1B1C3D2 A2B2C6D5 A5B5C9D8 D10 D11 D12
Presentacións/exposicións	Valorarase a seriedade, o rigor, a orixinalidade e o uso dunha linguaxe adecuada, escrupulosamente correcto e preciso. Valorarase a calidade de ideas e o manexo dos coñecementos adquiridos en clase. Todas as Presentacións e/ou exposicións, tanto orais como escritas, serán obxecto de avaliación, excepto para o alumnado non presencial ou que siga a avaliación final ou única. Penalizarase o plaxio conforme ás Leis Cívís e/ou Penais, segundo o indicado anteriormente nesta guía docente.	10	A1B1C3D2 A2B2C6D5 A5B5C9D8 D10 D11 D12
Prácticas en aulas informáticas	Todo o alumnado debe facer as prácticas correspondentes ás aulas de informática, porque só a través do uso destas tecnoloxías poderá preparar adecuadamente os contidos do curso. Todo o alumnado debe rexistrarse na seguinte plataforma, e seguir desde ela os materiais e recursos docentes proporcionados polo profesor: http://mooc.campusdomar.es/courses/uvigo/qlc001/2015/about As prácticas en aulas de informática son absolutamente fundamentais, tanto para o alumnado presencial ou de avaliación continua como para o alumnado non presencial ou de avaliación final ou única.	10	A1B1C3D2 A2B2C6D5 B5C9D8 D10 D11 D12
Probas de tipo test	Todo o alumnado, tanto presencial ou de avaliación continua, como non presencial ou de avaliación final ou única, realizará obrigatoriamente o exame final, a través desta plataforma informática: http://mooc.campusdomar.es/courses/uvigo/qlc001/2015/about O exame final consiste en responder a un cuestionario ou test de 100 preguntas curtas. O alumnado deberá seleccionar a resposta correcta entre catro opcións posibles. O exame final pode facerse, como a totalidade de actividades deste curso, desde a pantalla informática do computador. O exame final será obxecto de puntuación, de modo que para superar o curso haberá de alcanzarse polo menos un 75% de respostas correctas. Alcanzada ou superada esta puntuación mínima requirida no exame final (75% de respostas correctas), a puntuación resultante terá un valor correspondente ao 60% do total no caso do alumnado presencial ou de avaliación continua. No caso do alumnado non presencial ou de avaliación final ou única, a puntuación do exame final será definitiva. Non alcanzar no exame final unha puntuación mínima do 75% de respostas correctas supón suspender a materia no seguimento presencial ou de avaliación continua, desde o momento en que non se alcanza o 60% do total requirido na avaliación continua.	60	A1B1C3D2 A2B2C6D5 A5B5C9D8 D10 D11 D12

Outros comentarios sobre a Avaliación

INFORMACIÓN:

Todos os alumnos deben participar do curso obrigatorio de primeira clase, e traer esta guía ensino da disciplina.

As clases e os exames realizaranse como previsto na guía de ensino, e de acordo co calendario e as disposicións establecidas pola Facultade de Filoloxía e Tradución da Universidade de Vigo.

cambios de grupo non están permitidos, e non son legais ou válidos salvo presentado un documento impreso asinado polo decano da Facultade de Filoloxía e Tradución en que o cambio é autorizado.

PRESENZA:

A frecuencia das aulas non é obrigatoria. Non é nin sequera é necesario, como o indicado máis arriba. Todos os contidos están dispoñibles en liña, incluíndo o exame final, a conexión da Universidade de Vigo:

<http://mooc.campusdomar.es/courses/UVigo/CSTL001/2016/about>

É necesaria para atender o 80% das clases Os alumnos deciden seguir libremente a avaliación continua e sometidos a 8

individuais e públicas exames orais, que acontecen cada dúas semanas ao final de cada tema. Os estudantes que deciden se aproban libremente para a avaliación final é libre de asiduidade e oralmente examinados cada dúas semanas.

Enténdese, lémbrese e insítese en que a participación na primeira clase é absolutamente obrigatoria: a non asistencia á primeira clase significa que automaticamente e irrevogabelmente, o alumno / a alumna escolle de xeito voluntario e consciente a avaliación final a todos os efectos.

AVALIACIÓN:

Avaliación continua require atención e presentación en 8 orais, ea súa implementación en tempo hábil. A falta ou ausencia, por calquera motivo, a un destes exames orais implica etapa final de avaliación automática para todos os efectos. Non haberá excepcións baixo ningunha circunstancia.

A avaliación continua esixe 80% de asistencia ás clases. A falta ou ausencia, por calquera motivo, máis do 80% das clases implica o paso final de avaliación automática para todos os fins. Non haberá excepcións baixo ningunha circunstancia.

Participación en exames orais implica a execución de exame oral: a presenza de oíntes ou espectadores non está soportada en sesións de proba.

O profesor pode gravar a presenza física dos alumnos escoller libremente avaliación continua, a través da sinatura dun soporte, que rexistrou nome, identidade ou pasaporte e sinatura é feita. Falsificación de esta parte constitúe un crime puníbel polas leis administrativas, civís e / ou penais.

Profesor establecer que a ausencia ou presenza de alumnos nas clases, pero por razóns legais de protección de datos non é a competencia, nin debe ser, profesor, saber as razóns, causas ou incidentes aos que os alumnos asisten ou non participar clases. O profesor non manter comunicacións de calquera tipo, sobre a vida privada dos alumnos, ou sobre as razóns, causas ou incidentes para determinar a presenza ou ausencia de alumnos nas clases. Que pasa fóra da aula non é para o profesor. Non obrigado a informar o profesor das razóns polas que non frecuentan ou clases.

En consecuencia, a avaliación será continua para os alumnos a comparecer en persoa a 80% das clases, que implica non só a presenza e asistencia, pero por riba de todo a participación activa, intervencións axeitadas e pertinentes, presentacións orais continuou durante todo o curso .

A avaliación non será considerada como continua para os alumnos que non asisten persoalmente a 80% das clases.

participación pasiva nas clases, de muda de asistencia, sen presentacións orais ou exposición de traballos, especialmente en clases prácticas, serán suxeitos a valoración negativas. Os alumnos están obrigados a participación explícita e participación nas clases. Ela esixe que os alumnos a levantar cuestións, preocupacións e cuestións relacionadas co contido do tema. Os alumnos están obrigados a intervir activamente nas clases. clases pasivas, silenciosos ou inactivos valorado negativamente presenza.

presenza pasiva ou inactivo nas clases continuamente suspensión da avaliación continua, para todos os efectos, como os resultados desta avaliación continua serán anuladas. Profesor notificar formalmente estes alumnos o seu afastamento como un estudante baixo unha avaliación continua, e transición para o sistema de estudantes que teñen que someterse a avaliación final, a través dun correo electrónico enviado con copia para a persoa que coordina o grao.

Os alumnos estarán obrigados a usar e xestión de novas tecnoloxías: Internet, ver vídeos e charlas gravadas en vídeo e outros materiais que serán avaliadas tras a exposición e referencia na clase. Para iso, os estudantes deben rexistrarse obrigatoriamente nesta plataforma na Universidade de Vigo:

<http://mooc.campusdomar.es/courses/UVigo/CSTL001/2016/about>

Os alumnos poden prescindir da avaliación continua. Se a renuncia de avaliación continua, ou non pode seguir a avaliación continua, por algún motivo, o alumno / estudante debe informar o profesor, tanto no inicio do curso, a partir do momento en que o alumno decide abandonar a avaliación continua.

Os estudantes non están obrigados a seguir a avaliación continua, xa que clases deste profesor rexístranse en 24 horas están dispoñibles on-line, e os materiais, recursos, documentos de ensino e información do curso todos sempre se refire e no tempo os alumnos a través de correo electrónico. Polo tanto, insiste en que non é presenza obrigatoria ás clases. Ademais, o profesor está sempre dispoñible para os estudantes dentro do programa de programación e de traballo, a través de internet e correo electrónico.

A avaliación continua inclúe: 1) supervisar as sesións principais e discusión en clase sobre o contido de tales sesións (10%); 2) presentacións, exposicións, intervencións e avaliacións orais en clase (10%); 3) traballar en clase (10%); e 4) a práctica en salas de informática (10%).

O exame final é responsable por 60% da fase de cualificación para os que seguen avaliación continua, é dicir, para os

alumnos afrontan.

O exame final é responsable o 100% da nota para aqueles que non seguen a avaliación continua, é dicir, para os estudantes non comparecencia.

Exames orais terán ningún valor positivo, algo negativo, ponderación da nota obtida no exame final. En calquera caso, un fallo no exame final vai superar o curso, ou a obtención dun aprobado, aínda exames orais ser positivo ou moi positivo, en todo ou en parte. Un suspenso no exame final será un curso suspenso.

Codificación ou avaliación de puntuación do exame ordenador, tipo de proba, é a seguinte (sempre fóra de 100):

Sobresaliente: entre 100 y 96 puntos.

Notable (8): entre 95 y 91 puntos.

Notable (7): entre 90 y 86 puntos.

Aprobado (6): entre 85 y 81 puntos.

Aprobado (5): entre 80 y 75 puntos.

Suspenso: entre 74,99 y 0,001 puntos.

Aviso importante: a nota que se toma como referencia no exame de ordenador é a que figura na última columna, é dicir, a nota con decimais.

En casos de seguimento de avaliación continua, o alumno / alumno será avaliado / avaliada por un exame final, ademais das probas orais producen cada dúas semanas (cun valor do 40% da nota final) a finais de cada tema. A proba final estará composto por unha proba de múltiple elección (por valor de 60% da nota final), a realizarse a través desta plataforma ordenador: <http://mooc.campusdomar.es/courses/UVigo/CSTL001/2016/> aproximadamente.

En casos de dispensa de avaliación continua, ou falla en seguir a avaliación continua, o alumno / alumno será avaliado / avaliado por un único exame, que consiste nunha proba de múltiple elección (cun valor de 100% respecto ao nota final), a realizarse a través desta plataforma ordenador: <http://mooc.campusdomar.es/courses/UVigo/CSTL001/2016/about>.

O alumnado está obrigado a realizar o exame final da materia a través da plataforma MOOC indicada. E debe facelo 1) a partir do enderezo de correo electrónico que figura oficialmente na matrícula na Universidade de Vigo; 2) o seu nome e apelidos oficiais, como se mostra no seu pasaporte ou DNI nacional vixente; e 3) finalmente, no momento dainscrición no MOOC, informará o profesor, a través do correo electrónico, do seu rexistro na plataforma MOOC, indicando o seu nome oficial, apelidos e enderezo. De non atender oficialmente tales requisitos, a nota final en calquera das convocatorias, será de non presentado / non presentada.

O exame final realizarase na data indicada pola Facultade de Filoloxía e Tradución, e durante as horas asignadas pola institución para ese fin. O exame final realizarase mediante plataforma de ordenador do seguinte xeito: <http://mooc.campusdomar.es/courses/UVigo/CSTL001/2016/about>

A duración do exame é de 120 minutos como máximo.

O lugar de realización da revisión será a sala de ordenador designado para o efecto pola Facultade de Filoloxía e Tradución. No seu defecto, o profesor pode autorizar o exame, durante o día e hora indicados pola Facultade de Filoloxía e Tradución, dispoñible en calquera ordenador con acceso a Internet. Resáltase que, sen excepción, a duración do exame é de 120 minutos como máximo. Durante este tempo, a forma de exame estará dispoñible na plataforma. Nin antes nin despois do tempo indicado pola Facultade de Filoloxía e Tradución será posible acceder a plataforma de ordenador para o exame.

O exame final é responsable o 100% da nota da segunda chamada (xullo) incluído. Os alumnos que suspenderon a primeira chamada terá que repetir a proba de novo e rexistre novo a plataforma de ordenador con un novo e-mail. O exame da segunda rolda realizarase durante o día e hora marcada para o efecto pola Facultade de Filoloxía e Tradución. O exame realizarase nunha aula do ordenador da Facultade de Filoloxía e Tradución. No seu defecto, o profesor pode autorizar o exame, durante o día e hora indicados pola Facultade de Filoloxía e Tradución, en calquera ordenador con acceso a Internet dispoñible

Código de honra e CONSECUENCIAS LEGAIS (civís e / ou penais) no ordenador usando a plataforma da plataforma informática da Universidade de Vigo:

Os estudantes deben prestar moita atención a estas disposicións, e non transgredir baixo ningunha circunstancia, porque, se é así, a súa acción pode estar suxeito a consecuencias xurídicas da administrativa, civil e / ou penal.

Todos os alumnos matriculados nas certifica plataforma que honrar o seguinte código:

1. Vou buscar utilizando só unha conta (nunca máis de un) e non deixe a ninguén usar o meu nome de usuario e / ou contrasinal. Non vou crear perfil de conta suplantaré falsa, nin a identidade de terceiros.
2. As miñas respostas para actividades e exames será o resultado do meu traballo como un estudante en cada un dos cursos que fai.
3. non pode presentar ou compartir con solucións calquera auto-valoración, proba, exame e / ou calquera outra actividade que cursos dispoñibles (ou aqueles xerados por min ou por aqueles oficiais que poden acceder).
4. A miña participación nas discusións será respectuoso e absterse de comentar que contén difamatorio ou ameazadas; incluíndo actividades ilegais ou incitar a cometer tales actividades; que infrinxa os dereitos de propiedade intelectual de terceiros, incluíndo, pero non limitado a dereitos de autor, marcas comerciais ou segredos comerciais; contén linguaxe obscena ou contidos audiovisuais, de calquera forma prexudicar outros usuarios ou visitantes; en calquera forma que viole a aplicación da lei local, rexional, nacional ou internacional; que atacan a vulnerabilidade de calquera sistema ou rede; para romper ou evitar medidas de seguridade; para interferir ou afectar calquera usuario, servidor ou rede, por exemplo, a través do envío de un virus, spam, mensaxes en masa para calquera outro usuario, o sitio web, servizos ou espazos Delos cursos.
5. Este código de honor pode ser revisado e actualizado en calquera momento, a criterio da Universidade de Vigo e / ou profesor, baixo as leis actuais do Estado español. Todos os cambios entren en vigor ao mesmo tempo en que son publicadas, o que significa que ao acceder a plataforma, o usuario acepta as modificacións que se poden consultar en todo momento desta sección.

O incumplimento do código de honra, en calquera punto, supoñe a calificación automática de suspenso na convocatoria en ese momento vixente.

DISPOSICIÓNS FINAIS

O alumno está obrigado a ler atentamente a guía de ensino, e interpretar correctamente e de forma consistente todas as informacións dadas polo profesor, tanto por vía oral en clase e escriturariamente vía correo electrónico, e pedir e consulte directamente co profesor en calquera momento , todas as dúbidas e preguntas sobre el. Tamén os alumnos é prohibido difusión falso testemuño sobre a información dada polo profesor en clase, titoría ou correo electrónico, ou a asignar a información do profesor que este non é dado, proferidas ou escritas nun fiable e comprobada. O profesor pode ser necesaria en tales casos, os alumnos documentación de apoio, a fin de comprobar os méritos das súas reivindicacións e tomar medidas legais contra os que, coas súas declaracións poden incorrer en presuntos delitos contra a honra, intimidade e auto imaxe do profesor (Art. 8.1, Constitución española).

O estudante está obrigado a respectar as disposicións do guía pedagóxico, e absterse en todo momento para aumentar ou demanda, en persoa ou individualmente, e en detrimento do resto do l estudantes ou calquera persoa, solucións aos seus problemas particulares que ofenden, transgredir ou violar os termos da guía pedagóxico, so pena de supostas irregularidades ou ilegalidades administrativas, sancionadas por lei en todos os casos de posible corrupción administrativa, incorrendo nas súas declaracións, o escrito ou comunicación dirixida ao profesor en suposta crimes de provocación e / ou indución corrupción administrativa (art. 18.1. do Código Penal e lexislación complementaria, edición actualizada 11 de abril de 2016). O Código Penal (art. 18.1) advirte que "o reto existe cando incita directamente [...] para a perpetración dun crime."

Un alumno levanta este profesor a perpetración este profesor, exercendo de administración pública, como un oficial do Estado, ten prohibido proporcionar, advirte que tal alumno será denunciado por tales hechos inmediata e automaticamente se é o caso, con todo o que iso implica las consecuencias legais.

Nótese que por corrupción administrativa significa o tipo de crimes cometidos no cargo público ejercicio de e clasifícanse legalmente en términos codificados por lei. En palabras simples, a corrupción administrativa é el abuso do poder público para obter e / ou xerar beneficios individuais.

Existen dúas categorías moi distintas de corrupción administrativa: o primeiro ocorre cando as prácticas corruptas están comprometidos "segundo as regras" eo segundo, cando as operacións son realizadas "contra as regras". No primeiro caso, un funcionario está a recibir un beneficio a partir dun determinado para realizar algo para facer, de conformidade coa lei. No segundo caso, os actos de corrupción están comprometidos en conseguir servizos que o funcionario non pode fornecer.

O profesor usará correo electrónico para comunicarse cos alumnos con profesores, académicos e ensino, para fins de información e, segundo corresponda, de xeito que o profesor non está obrigada, en calquera momento ou baixo ningunha circunstancia, responder os correos de estudantes que, por calquera motivo, este profesor considera que ningunha resposta.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Maestro, Jesús G., **Crítica de la razón literaria**, 1, Academia del Hispanismo, 2017

Maestro, Jesús G., **Idea, concepto y método de la Literatura Comparada**, 1, Academia del Hispanismo, 2008

Maestro, Jesús G., **Genealogía dela Literatura**, 1, Academia del Hispanismo, 2012

Bibliografía Complementaria

Recomendacións

Outros comentarios

AVISO MOI IMPORTANTE: O PROFESOR TRATARÁ AOS ESTUDANTES DE VOSTEDE. OS ESTUDANTES TRATARÁN AO PROFESOR DE VOSTEDE. O PROFESOR NON MANTÉN COS ESTUDANTES NINGÚN OUTRO TIPO DE RELACIÓN ALLEA DESTE PROTOCOLO.

É imprescindible coñecer as principais ferramentas informáticas, dispor de correo electrónico, acceso a computadores ou aulas informáticas, e saber usar correctamente internet.

O profesor recomendará ao alumnado a visualización de diferentes vídeos docentes, relacionados coa materia.

Así mesmo, o profesor advirte ao alumnado que as clases serán gravadas (excepto as clases prácticas, ou aquelas secuencias de calquera clases nas que interveña o alumnado, salvo no caso de exames orais, por razóns de seguridade e profesionalidade), e que as clases gravadas estarán dispoñibles en internet para uso do alumnado e para todo tipo de público, en réxime totalmente aberto. Dado que as clases gravaranse, esíxese ao alumnado un especial respecto e silencio durante a gravación, evitando facer ruídos e evitando comportamentos inadecuados ou improcedentes, que, de producirse, someteranse as disposicións e procedementos legais existentes. Advírtese que o profesor está a realizar un traballo para o alumnado, o que esixe por parte de leste un respecto e, tamén, unha colaboración.

Por razóns circunstanciais debidamente xustificadas, o profesor poderá alterar a orde dos temas expostos no programa de contidos, se considera oportuno facelo para facilitar a comprensión e o seguimento de tales contidos por parte do alumnado.

O profesor impartirá nas súas clases todos aqueles contidos que considere necesarios, desde o punto de vista e as esixencias da Teoría da Literatura, para facer comprensible e alcanzable o programa e os materiais da materia.

O profesor poderá dedicar clases específicas a ilustrar, cos textos literarios adecuados, aqueles aspectos da Teoría da Literatura que, ao seu xuízo, e en relación coa interacción e participación observada no alumnado, resulte necesario ou conveniente, a fin de facer comprensible e alcanzable o programa e os materiais da materia.

A avaliación da materia terá en conta non só a pertinencia e calidade do contido das respostas ás preguntas e cuestións, en exames e traballos, senón tamén a corrección na expresión, redacción e expresión lingüística.

O profesor utilizará o correo electrónico para comunicarse co alumnado, responder as súas dúbidas e remitir información académica, científica e docente. O profesor resérvase o dereito de non responder a aqueles correos electrónicos do alumnado que estime oportunos. O profesor non manterá ningún tipo de correspondencia, a ningún efecto, por correo electrónico con alumnos ou alumnas que, nalgún momento pasado, ou en calquera momento presente, limítenlle, con explícita mención á LOPD, o uso de comunicacións electrónicas.

Por suxestión do equipo decanal, recoméndase ao alumnado usar os recursos da biblioteca.

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Literatura en lingua española				
Materia	Literatura en lingua española			
Código	V01G400V01405			
Titulación	Grao en Ciencias da Linguaxe e Estudos Literarios			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	2	2c
Lingua de impartición	Castelán			
Departamento	Literatura española e teoría da literatura			
Coordinador/a	Fariña Busto, María Jesús Ceide Rodríguez, María			
Profesorado	Ceide Rodríguez, María Fariña Busto, María Jesús			
Correo-e	mbusto@uvigo.es maria_ceiro@hotmail.com			
Web				
Descrición xeral	Literatura española e hispanoamericana dos séculos XIX e XX			

Competencias	
Código	
A1	Que o estudiantado saiba aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúa as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A2	Que o estudiantado demostre posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
B1	Capacitación do estudiantado para que adquira coñecementos lingüísticos e literarios.
B2	Adquisición dos fundamentos metodolóxicos e críticos que permita ao estudiantado acceder ao exercicio da actividade profesional cunha formación versátil e interdisciplinar.
B5	Capacidade do estudiantado para comprender as interrelacións pertinentes entre os diversos ámbitos de estudo que integran o título.
C3	Coñecemento da literatura galega, española e portuguesa.
C6	Coñecemento dos conceptos e métodos da análise literaria.
C9	Coñecemento de retórica e estilística.
D2	Comunicación oral e escrita na lingua materna.
D5	Capacidade de xerar novas ideas.
D8	Habilidade para traballar de forma autónoma.
D10	Capacidade de análise e síntese.
D11	Capacidade para manexar a bibliografía consultada e para citala axeitadamente.
D12	Respecto pola ética profesional e, en particular, pola propiedade intelectual.

Resultados de aprendizaxe				
Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Coñecemento dalgúns fitos da literatura en lingua española con especial atención aos contextos socioculturais nos que se producen	A1	B1	C3	D2
	A2	B2	C6	D5
		B5	C9	D8
				D10
				D11
				D12

Contidos	
Tema	
1. O Romanticismo español e hispanoamericano	1.1 Contextos e problemas 1.2. Mariano José de Larra (Madrid, 1809-1837) Tres artigos: "Las casa nuevas", "Las circunstancias", "En este país" 1.3. Esteban Echeverría (Arxentina, 1805-1851) Un relato: ""El matadero""

2. Novela e conto na segunda metade do século XIX	2.1. Características xerais e obras representativas 2.2. Emilia Pardo Bazán (A Coruña, 1851-1921) Catro contos: "El encaje roto", "Sin pasión", "El revólver", "El clavo"
3. Fin de século e vangardas	3.1. O Modernismo -Selección de textos- 3.2. Vangarda española e hispanoamericana 3.3. A Xeración do 27 -Selección de textos-
4. A literatura española entre a posguerra e a Transición	4.1. Unha novela da inmediata posguerra: Camilo José Cela, La familia de Pascual Duarte (1942) 4.2. O teatro social: Lauro Olmo, La camisa (1962)
5. A literatura española nas tres últimas décadas	5.1. A diversidade en todos os xéneros
6. A literatura hispanoamericana entre o boom e a actualidade	6.1. Autores, autoras e liñas fundamentais 6.2. Unha aproximación ao xénero conto: Juan Rulfo, "Es que somos muy pobres" (El llano en llamas, 1953) Julio Cortázar, "Continuidad de los parques" e "La puerta condenada" (Final del juego, 1956) Gabriel García Márquez, "Los funerales de la Mamá Grande" (Los funerales de la Mamá Grande, 1962) Cristina Peri Rossi, "La sintaxis" (Cosmoagonías, 1988)

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	20	30	50
Resolución de problemas	4	6	10
Traballos de aula	16	40	56
Eventos docentes y/o divulgativos	2	0	2
Actividades introdutorias	2	0	2
Probas de resposta curta	2	10	12
Probas de resposta longa, de desenvolvemento	2	16	18

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Lección maxistral	Presentación e explicación das características xerais das diferentes épocas, contextos, xéneros e autores e autoras do programa O alumnado semipresencial recibirá a través do Faltic ou do correo-e a información necesaria para preparar os temas e cuestións desenvolvidas nestas sesións
Resolución de problemas	Posta en común da análise crítica dalgúns textos No caso do alumnado semipresencial a resolución de exercicios terá lugar a través da plataforma virtual e nas sesións de tutoría presencial que se celebrarán ao longo do cuadrimestre (as datas comunicaranse no momento pertinente)
Traballos de aula	Debate e exercicios sobre os aspectos máis significativos dos diferentes textos de lectura obligatoria
Eventos docentes y/o divulgativos	Conferencia / charla / seminario
Actividades introdutorias	Introdución á asignatura nos seus contidos e planificación docente

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Resolución de problemas	A atención será sempre personalizada
Traballos de aula	Atenderanse de maneira individualizada as diversas cuestións formuladas polo alumnado

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Traballos de aula	Avaliación da capacidade analítica, crítica e argumentativa a través de debates e comentario de textos	15	A1 B1 D10 A2 B2 B5

Probas de resposta curta	Resolución de preguntas breves sobre diferentes aspectos dos contidos da materia (aspectos xerais e aspectos relativos ás obras de lectura obligatoria)	20	A1 A2	B1 B2 B5	C6 C9	D8 D10 D11
Probas de resposta longa, de desenvolvemento	Exame. Proba escrita sobre algún aspecto das obras de lectura obligatoria, así como comentarios dalgún fragmento das mesmas. O coñecemento dos contidos expostos nas sesións maxistras serán avaliados tamén a través destas probas	65	A1 A2	B1 B2 B5	C3 C6 C9	D2 D5 D8 D10 D11 D12

Outros comentarios sobre a Avaliación

1. AVALIACIÓN CONTINUA (asistencia ás clases, 80%)

A nota final resultará da suma das cualificacións dos traballos de aula, as probas de resposta curta e un exame que constará de probas de resposta longa así como tamén dalgún comentario sobre un fragmento sacado dunha das obras de lectura obrigatoria.

Será requisito para aprobar cada unha destas actividades a correcta expresión oral e escrita (uso pertinente dos signos de puntuación, corrección ortográfica, orde e claridade na exposición e limpeza dos exercicios).

A data do exame será a mesma que a da avaliación única, fixada oficialmente pola Facultade.

2. AVALIACIÓN ÚNICA

As alumnas e alumnos que non poidan asistir ás clases terán que realizar, ademais do exame (na data fixada pola Facultade), un traballo sobre algún aspecto relativo ós contidos da materia. Por esta razón, é importante que se poñan en contacto coa profesora nas primeiras semanas do cuadrimestre.

Neste caso, o valor do traballo será do 30% e o do exame do 70%, sendo preciso aprobar o exame para sumar a nota do traballo.

Proceden, igualmente, para aprobar, os requisitos indicados a propósito da avaliación continua.

3. SEMIPRESENCIALIDADE:

O alumnado que opte pola semipresencialidade terá que responder a probas de resposta curta y de resposta longa (ben en forma de ensaio o de análise de textos). As primeiras desenvolveranse a través da plataforma virtual e as segundas a través dun exame que se celebrará na mesma data fixada pola Facultade para a avaliación única. Terá que realizar tamén un breve traballo, sobre algún tema ou aspecto relativo aos contidos da materia, que poña de manifesto a súa capacidade crítica e analítica. O tema deste traballo facilitarase a través da plataforma virtual.

4. CONVOCATORIA DE XULLO. Terá lugar na data oficial fixada pola Facultade. Nesta convocatoria, a avaliación consistirá en probas de resposta curta e longa.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Bibliografía Complementaria

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Literatura: Introducción aos estudos literarios/V01G400V01104

Outros comentarios

ALUMNADO ERASMUS: o nivel de esixencia será equivalente ao do alumnado propio e a súa avaliación realizarase a través do mesmo tipo de probas.

TUTORÍAS: o horario de tutorías comunicarse ao comezo do cuadrimestre. As consultas feitas por correo electrónico serán contestadas tamén dentro dese horario de tutorías.